

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 30. aprila 1936

Cena posamezni številki Din 1.50

V težki situaciji

V vsej povojni dobi menda še nismo doživeli tako težke situacije, kakor sedaj. Ta težina pa je še zlasti poostrena s tem, da se razteza prav na vse panoge našega javnega in narodnega življenja in da ni le gospodarstvo v največji krizi, temveč da je tudi notranje in zunanje-politična situacija nad vse napeta. Saj se že nekaj let gibljemo tik ob črti, ki deli mir od vojne in saj se tudi v gospodarstvu položaj tako poostrejuje, da se naše gospodarstvo le še mukoma vzdržuje ob prepadu, h kateremu ga silijo sedanje razmere.

Cepprav vsi čutimo, kako nevarno se ves položaj poostrejuje, pa vse kaže, da se trde resnice nikakor ne moremo, a menda tudi nečemo zavedati. Drugače si vendar ne more človek razlagati, da se niti v tej tako priostreni situaciji ne pokaže niti najmanjše resno stremiljenje, da bi s složnim delom vseh nekaj storili, da se situacija še bolj ne poostri. Ali pa smo morda že prišli tako daleč, da ljudje že obupujejo, da bi se moglo sploh še kaj storiti?

Kakor bi bilo to obupavanje razumljivo, tako pa je nedvomno napačno, kajti dokler je človek živ, mu je dana tudi možnost akcije. In naj bodo današnje razmere še tako težke, vendar le še niso tako obupne, da se sploh ne bi mogle vsaj nekoliko omiliti. Seveda pa je treba imeti voljo za to delo in kadar ne bo te volje, takrat tudi nihče ne odvrne katastrofe.

A da se ta volja vzbudi, zato je treba opozarjati na današnje težke razmere, zato se mora ljudem odkrito povedati, da je situacija res že na skrajni meji obupnosti in da zadostuje, če sedanja brezbriznost traja le še nekaj časa, pa se bo podrla vse, kar smo zgradili s tolikim trudom ter s tako velikimi žrtvami.

Ni več mogoče, da bi rudarji v naših slovenskih premogovnih revirjih še nadalje vzdržali sedanje železniške dobavne politike. V pričajočo rastočo bodo se le smešne fraze razlogi, da morajo državne železnice nabavljati premog le v državnih premogovnikih, ne glede na to, da postavljajo zvišane dobave iz zasebnih premogovnikov timoškega bazena te razloge na sramotni oder odkrite laži!

Prav tako ni več mogoče, da bi naši lesni trgovci, producenti in industrialci še naprej mogli prenašati posledice sankcij. Tu ne pomaga nobeno govorjenje o naših obveznostih, ker ob tej stiski je vsakega argumentiranja konec. Tu je na mestu le še dejanska in raskošna pomoč!

In tudi razmere na našem denarnem trgu ne dopuščajo več nobenega odlašanja. Ne gre, da zgublja denar vlagatelj in da se s tem uničuje narodno premoženje, še manj gre, da istočasno propada dolžnik, ker v sedanjih razmerah absolutno ne zmaguje obresti, ki se od njega zahtevajo.

Prav tako pa ni mogoče več trpeti, da se ljudem z brezobzirnimi dražbami in eksekucijami odvzema zadnji ostanek premoženja. Takšna brezobzirnost ni nič drugega ko ubijanje eksistence in zato tudi z državnega stališča skrajno napačna.

Pa tudi to ne gre, da naša mladina ne more priti do kruha. Toľko truda, toľko žrtev staršev je

bilo potrebno, da je mladina doštudirala, po vseh končnih študijah pa ne sme biti brezposelnost edina nagrada. To se mora nehati in za mladino se mora najti delo in zaslužek ali pa odprimo komunistični propagandi kar na stečaj vrata!

Se prav posebno pa ne gre, da ljudje, ki morajo danes toľko pretrpeti in toľko prenesti, ne vidijo one dobre volje, ki bi upoštevala njih trpljenje. Da ostajajo že kar praviloma vse pritožbe ljudi neuslišane, da se nihče ne meniva več za njih zahteve in potrebe, to ustvarja stanje, ki ne more prineesti nič dobrega. Če morajo ljudje

resignirati že na vse dobrine, na katere so vajeni, jim je treba očuvati vsaj to možnost, da morejo še količkaj upati. Če še te možnosti minejo, potem je obup pač edino, kar jim ostane. Preveč znana pa je uničevalna sila obupa, da bi bilo treba nanjo še posebej opozarjati.

Zivimo v izredno težki situaciji, ki se poostrejuje tembolj, čim bolj lahkomišelnost preziramo nevarne posledice te situacije. Le na nekaj dokazov, kako nevarno se je že poostrejuje ta situacija, smo pokazali, a vsak bralec ve, da še dolgo nismo izčrpali znakov te skrajno poostrene situacije, saj se nevarne

napetosti politične situacije sploh nismo dotaknili.

Iz te nevarne situacije izhajajo za vse nas velike in težke dolžnosti, ki so tem večje, čim višji položaj kdo zavzema in čim bolj ga je narava obdarila s sposobnostmi. Situacija se je razvila do te ostrine, da nihče ne more reči z mirno vestjo, da se njega vsa ta težka situacija ne tiče. Kakor bodo slehernega zadele posledice katastrofe, ki nam grozi, tako je tudi sleherni dolžan boriti se proti tej katastrofi. Kajti krivda vseh nas bo, če nas zadene ta katastrofa in nihče se svojega dela odgovornosti za to katastrofo ne reši!

Na beograjski kongres!

Mogočna mora biti manifestacija solidarnosti jugoslovanskega trgovstva!

Veliki dnevi jugoslovanskega trgovstva se bližajo in naloga vsega trgovstva je, da ne bodo ti dnevi samo pomembni za trgovstvo Jugoslavije, temveč tudi za vse naše gospodarstvo in za ves materialni napredek našega naroda.

Kajti tradicionalna naloga trgovstva je bila in je, da se vedno bori ljudi za splošne gospodarske interese, kadar se bori za svoje stanovske. Zato je trgovstvu, zlasti slovenskemu, že od nekdanj pripadala častna dolžnost, da je na čelu vsega boja za dobro in premišljeno gospodarsko politiko. Tej svoji častni, a odgovorni nalogi bo ostalo slovensko trgovstvo vedno zvesto in to bo dokazalo tudi s svojo udeležbo na beograjskem kongresu jugoslovanskega trgovstva. Ne sme biti trgovskega združenja v Sloveniji, ki ne bi bilo po svojem delegatu zastopano na tem kongresu! Kajti v sedanjih časih je popolna solidarnost trgovstva edina rešitev.

To pa je tudi prvi in najodločnejši namen beograjskega kongresa: Vsa Jugoslavija mora videti, da je vse jugoslovansko trgovstvo absolutno solidarno v svojih zahtevah, da vsi zahtevajo isto in da za vsako zahtevo kongresa stoji vse trgovstvo Jugoslavije z vso svojo številčno, gmoľno in moralno silo. Popolnoma prepričujoča mora biti ta manifestacija solidarnosti jugoslovanskega trgovstva, ker samo v tem primeru bo doseglo in izsililo jugoslovansko trgovstvo to svojo kardinalno zahtevo, da se

bodo potrebe trgovstva tudi v resnici upoštevale

Konec mora biti vsakega omalovaževanja in neupoštevanja zahtev trgovstva, a samo z mogočnim nastopom vsega trgovstva je mogoče to doseči.

V interesu vse države in vsega gospodarstva pa se to tudi mora doseči! Kdo pa še pozna tako dobro vse težave in vse neprilike, ki jih mora preživljati naše gospodarstvo, kakor trgovci! Kdo pa bolj trpi od sedanjih neurejenih razmer ko trgovci! In kdo občuti vse davčne in druge krivice v tej meri, ko trgovci!

Zato pa je trgovci tudi poklican, da reče svoje besede in da pove, kako treba delati, da bo moglo naše gospodarstvo zopet napredovati. In na beograjskem kongresu bo trgovstvo svoje besede reklo, in sicer odločno in z vsem poudarkom!

Pred vsem pa bo nastopilo proti temu, da se na ljubo velikega kapitala ubija naš srednji stan, čegar najodločnejši zastopnik je naš trgovec. Konec mora biti gospodarske politike, ki z raznimi komercijami tujemu kapitalu stavlja naše domače gospodarstvo v njegovo odvisnost in pod njegov diktat! Srednji stan je tisti, ki vzdržuje državo, ki ji daje njeno obrambno moč, in zato tudi srednjemu stanu odločno besedo pri vodstvu naše gospodarske politike!

Nadalje pa bo jugoslovansko trgovstvo tudi povedalo, da se mora začeti voditi v državi načrtna gospodarska politika, ki bo vsakega postavila na pravo mesto in omogočila najvišji razvoj vseh narodnih sil. Birokratizem, ki ovira takšno politiko, mora pasti, in z

decentralizacijo uprave se mora ustvariti podlaga za nastanek nove in svojih nalog se zavedajoče uprave.

A tudi o vseh drugih vprašanjih bo povedalo jugoslovansko trgovstvo svoje mnenje odkrito in odločno, da se mora po beograjskem kongresu tudi v resnici začeti nova gospodarska politika v državi. Da pa se ta cilj doseže, je potrebno, da bo skupščina jugoslovanskega trgovstva imponantna, da bo vsa jugoslovanska javnost poslušnila, ko se bo oglašila beseda našega trgovstva.

Nova doba v gospodarski politiki Jugoslavije se mora začeti z beograjskim kongresom. Zato vsi na kongres, zato vsi na delo za zmago solidarnosti jugoslovanskega trgovstva!

Kaj bo s Feniksom?

Ali bodo interesi jugoslovanskih zavarovancev zaščiteni?

Z vedno večjo nestrpnostjo pričakuje jugoslovanska javnost vesti o sanaciji Feniksa in o nadaljnjem poslovanju te zavarovalnice. Ta skrb je nad vse razumljiva, ker je imel Feniks v Jugoslaviji okoli 30.000 zavarovancev, njegovi posli samo v življenjskem zavarovanju pa so znašali blizu 800 milijonov Din. Premijske rezerve bi zato morale znašati nad 200 milijonov. Po našem zakonu bi morale biti vse te rezerve naložene v naši državi, in sicer v drž. papirjih in v nepremičninah. V javnosti pa se trdi, da Feniks tega ni storil in da nima Feniks v Jugoslaviji nobenih nepremičnin, niti ni naložil premijskih rezerv v državnih papirjih. Nekateri zopet trde, da ima Feniks v Jugoslaviji 4 hiše, ki pa so vredne največ 4 milijone Din. Zopet po nekkih drugih vesteh bi morale znašati premijske rezerve Feniksa 260 milijonov, a so krite samo z zneskom 120 milijonov dinarjev. Toda v blagajni Feniksa v Beogradu se to kritje ni našlo, temveč da je bil samo duplikat nekega čeka na pol milijona dolarjev (tvrde Losinger).

Upanje, da bi se iz centrale na Dunaju dobilo potrebno kritje, je silno neresno. Predsednik avstrijske Narodne banke dr. Kienböck je izjavil, da znašajo izgube »Phönixa« do sedaj nad 284 milijonov šilingov in nad 21 milijonov švic. frankov. Skupno torej znatno nad 3 milijarde dinarjev. Sedaj je prišlo tudi na dan, kdo vse je prejel od »Phönixa« denar. Predvsem so

to bili ljudje, ki so bili vplivni pri avstrijski vladi, potem hajmverovci, Landbund, Habsburžani, a tudi socialisti. Vsi so živeli na račun »Phönixa« in njegovih zavarovancev. Afera »Phönixa« se je razvila v pravi škandal.

Uredba, ki je bila pri nas izdana v zadevi Feniksa, je omogočila pogajanja za prevzem njegovih poslov, a to je tudi ves njen uspeh. Ni pa prinesla jasnosti, ki jo ljudje tako nujno zahtevajo. Saj mnogi zavarovanci ne vedo, ali naj še plačujejo premije ali ne, ali so izgubili vse ali pa smejo upati, da bodo rešili vsaj del svojih zavarovanih vsot. V pomirjenje ljudi bi bilo nad vse potrebno, da bi vlada javnosti sporočila vse podrobnosti in čeprav bi bile te tudi grenke.

Zveza zavarovalnih družb Jugoslavije je predložila ministru za trgovino in industrijo svojo ponudbo, da prevzame ves portfelj »Feniksa«, seveda pod določenimi pogoji. Podobno ponudbo je predložila tudi tržaška »Assicurazioni Generali«, ki pa poleg tega zahteva, da se najprej dopolnijo premijske rezerve Feniksa na zakonito višino.

Ker je bila v rokah Feniksa ena tretjina vseh življenjskih zavarovanj v Jugoslaviji, je vsakakor želeli, da bi posle Feniksa prevzele domače zavarovalnice, ker bi sicer tujci dobili monopol še na ta, tako zelo dobičkanosen posel.

Ponavljamo še enkrat: Naj se javnosti pove vse in naj se napravijo konec sedanji negotovosti.

Ker tiskarna prvega majnika ne obratuje, odpade sobotna številka »Trgovskega lista« in izide današnja četrtekova številka v povečanem obsegu kot tedenska številka.

Pozor trgovci!

Taksa na nabavne (kreditne) knjižice

Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča svoje člane, da je na vse nove nabavne knjižice, izstavljene izza 1. aprila 1936, plačati takso Din 10.—, dočim velja za stare knjižice dosedanja taksa Din 5.— tako dolgo, dokler ne izteče leto, odkar je bila prilepljena. Če je bila n. pr. taksa Din 5.— plačana 1. oktobra 1935, velja ta taksa (torej brez doplačila) do 30. septembra 1936. S 1. oktobrom 1936 pa se mora prilepiti nova taksa Din 10.—, ako se hoče ta knjižica še naprej uporabljati. (Odlok Dravske fin. direkcije v Ljubljani od 18. aprila 1936 št. 9.808/2-V ex 1936.)

Italija poostrejuje boj proti sankcijam

Na podlagi sklepa italijanske vlade je bil izdan vsem italijanskim paroplovnim družbam nalog, da ne smejo njih ladje potrositi niti najmanjšega zneska v pristaniščih onih držav, ki izvajajo sankcije proti Italiji. Italijanske paroplovne družbe so prišle zaradi tega naloga v nemalo zadrego, ker je skoraj nemogoče ta nalog popolnoma izvajati.

Pred izdajo uredbe o normalizaciji proizvodnje

Vprašanje normalizacije proizvodov se približuje svojemu koncu, kakor sledi iz izjave, ki jo je dal inž. Popović, ki je izdelal referat o tem vprašanju. Iz njegove izjave posnemamo naslednje podatke.

Pri trgovinskem ministru se ustanovi odbor za normalizacijo. V odboru bodo zastopniki trgovskega, kmetijskega, gradbenega, prometnega, godzarskega in rudniškega, poštnege, vojnega ministristva in ministristva za socialno politiko in narodno zdravje. Poleg tega pa bodo v odbor pritegnjeni tudi zastopniki gospodarskih zbornic, ter vseh strokovnih organizacij, ki bodo zainteresirane na vprašanju, o katerem bo razpravljali odbor.

Predvsem bi se normalizirali pogoji za državne dobave in licitacije. Pozneje bi se normalizirali vsi proizvodi, ki jih v glavnem ne kupuje država. Norme bi se določile po zaslišanju posebnih strokovnih komisij za dotične panoge. Nobene kazenske sankcije ne bi bile predvidene za proizvajalce, ki ne bi izdelovali svojih proizvodov po teh normah, ker se misli, da bodo prednosti teh norm tako velike, da se bodo vsi proizvajalci sami od sebe odločili za te norme. Vendar pa bi bile te norme, ko bi bile objavljene v »Službenih novinah«, obvezne, kar je, mimogrede povedano, nekoliko v nasprotju s prejšnjo trditvijo. Prednosti normalizacije bi bile, da bi se moglo doseči povečanje odjema, neljalna konkurenca bi bila znatno otežkočena, kalkulacija pa bi bila znatno olajšana.

Pred katastrofo v rudarskih revirjih

Poročilo podpredsednika Vinka Pavlina na občnem zboru Združenja v Laškem

Ze itak ni bilo Združenje v Laškem na svoji jubilejni skupščini v tem srečnem položaju, da bi moglo z veseljem poročati o uspehih svojega dela, ker so pač razmere, v katerih mora delovati združenje, vsak dan bolj žalostne in vsak dan bolj obupne. In tako je moralo združenje po polstoletnem uspešnem delu na svoji jubilejni skupščini konstatirati, da je za optimizem le malo, silno malo razloga. To pa zlasti zaradi obupno črnih razmer, ki so se že kar za trajno nastanile v slovenskih premogovnih revirjih.

Kakšno je stanje v teh revirjih je v svojem na široko zasnovanem, z dejstvi silno podprtem referatu pokazal podpredsednik združenja g. Vinko Pavlin. Pravi dokument o katastrofi, ki prihaja nad rudarske revirje, je bil ta referat in zato ga objavljamo v celoti.

Podpredsednik Pavlin je izjavil: Moje poročilo ima namen, prikazati v pravi luči gospodarsko stanje laškega sreza z ozirom na **rapidno nazadovanje premogovne industrije**, ki je v laškem srezu najbolj razvita, od katere zavisi **eksistenca 80% prebivalstva tega sreza**, med tem pred vsem trgovski stan in posredno tudi gospodarstvo vse Dravske banovine.

V času vojne dobe se je rudarska industrija **rapidno razvijala** do leta 1929. Sprejemala je številno delavstvo v delo, zbog česar se je pokazala potreba po naselitvi raznih obrtnikov in trgovcev, ki so investirali primeroma velike vsote v svoje obrate in si jih prikojili potrebam visoke konjunkturo, pri čemer so se pri raznih domačih denarnih zavodih tudi **zadlužili za velike zneske** v dobri veri, da bodo pri takratnih razmerah svoje obveznosti mogli tudi točno izpolnjevati. Ta zadolžitve gre v velike, celo milijonske vsote. Delavci, ki so bili pri polni zaposlitvi razmeroma dobro plačani, so uživali pri trgovskih kreditih, da so si nabavili vse potrebščine in se pri njih zadolžili za zneske, ki gredo enako v težke milijone.

Leta 1930. pa je začela premogovna industrija **rapidno nazadovati** in je trajalo to nazadovanje neprestano vsa nadaljnja leta, da je bilo do leta 1935. **odpuščenih že 50% delavcev**, ostalih 50% pa dela samo 12 šihov na mesec pri znatno znižanih mezdah. Vse to ima za posledico, da se ne more preživljati niti ono delavstvo, ki je še zaposleno, še manj pa ono, ki je izgubilo delo in se mora sedaj preživljati iz javnih sredstev. **Dolgovi pa ne bodo nikoli plačani**, zbog česar ne bodo propadli samo obrtniki in trgovci, temveč tudi denarni zavodi, pri katerih so bila najeta posojila.

Kaj pomenijo Trbovlje za Slovenijo

Kako važna je dobrodoča premogovna industrija za vso Slovenijo dokazuje, da je še v skrajno kritičnem stanju leta 1933. TPD plačala:

	Din
na družbenem davku	7.745.511
na zemljarini	533.214
na davku na poslovni promet	2.100.000
na službenem davku	300.000
na občinskih, cestnih, banovinskih dokladah za banovinski bednostni fond	6.522.133
za brezposelni fond	311.000
za brezposelni fond	116.000
Pok. skladu od vsake tone premoga 5.—	4.471.000
plače in mezde	70.000.000
za vse ostale socialne dajatve in pokojnine	11.885.000
skupaj	103.983.858

K tem navedenim izdatkom je prišteti še plačilo ogromnega zneska na trošarini na električni tok, bencin, špirit itd. Velike koristi so poleg tega imeli kmetje, ki so dobavili industriji les v ogromnih množinah. Pozabiti se tudi ne sme, da je imelo zbog dobrodoče industrije povoljno eksistenco veliko število obrtnikov, trgovcev in drugih slojev, ki so plačali na raznih davkih tudi ogromne vsote. Najvažnejša pa je stalna **zaposlitve delavstva**, ki je plačevalo v državno blagajno tudi velike zneske na službenem davku. V dobri konjunkturi do leta 1930. so bili pa prispevki za razne dajatve in davke še znatno višji.

Trbovljam se dobave stalno krčijo

Dobave premoga državnim železnicam, po naših slovenskih rudnikih, se venomer krčijo ter se pri vsakoletni razdelitvi teh dobav dodeljeni kontingenti za slovensko rudarsko industrijo **konstantno reducirajo**. To dejstvo porazno vpliva na celotno gospodarstvo Dravske banovine.

Kako se zadnjih 7 let znižuje dobava premoga državnim železnicam, nam kaže odstotek deleža premogovnih dobav železnicam iz naših rudnikov napram celotni potrebi premoga za železniške svrhe.

1929/30	45,2%	1930/31	29,0%
1931/32	31,2%	1932/33	27,8%
1933/34	27,8%	1934/35	27,6%
1935/36	25,3%		

Mesečni kontingent TPD je znašal 1929/30 75.000 ton, 1935/36 pa samo še 29.200 ton.

Dobava premoga državnim železnicam iz dravske banovine se je znižala mesečno za 4.600 ton in izpadek se je dodelil premogovnikom v moravski in drinski banovini. Zbog sistematičnega zapostavljanja slovenske premogovne industrije je torej že samo TPD **oškodovana za 288.000 ton** železniških naročil letno, kar pomeni toliko, da krize nezaposlenosti v trboveljskih rudnikih sicer ne bi bilo ter bi se v primeri s sedanjim staležem delavstva **moglo zaposliti znatno število novih delovnih moči**.

Pogubne posledice redukcij segajo daleč

Vprašanje premogovnih dobav in zaposlitve naših rudnikov ni samo vprašanje akcijonarjev TPD, tudi ni vprašanje onih delavcev v revirjih, katerim grozi odpust odposno nadaljnje redukcije zaslužka. Redukcije dobav, ki so izvršene dosedaj, so izzvale močne potrebe, so zarezale globoke brazde ne samo med neposredno prizadetim poslovnim svetom v revirjih, marveč so v svojih posledicah zavojevale daleč naokrog in prizadele tudi široke sloje kmečkega prebivalstva, spravile prizadete občinske samouprave v največje nepravilike, naložile nova bremena bratovskim skladnicam in banovinskemu socialnemu skrbstvu in povzročile paverizacijo širokih predelov naše banovine, tako da se **moramo s strahom vprašati, kam nas vodi taka politika in kako dolgo naj se to nadaljuje?**

Neprecenljiva je škoda vsled takega zapostavljanja slovenskih rudnikov, vsled česar trpi vse gospodarstvo v naših revirjih. Vprašamo se, **kde ima koristi, če se v področje dravske železniške direkcije uvaža 40.000 ton neperabnega premoga iz južne Srbije, iz timoškega bazena na razdaljo 800 do 900 km**, in se mora ta premog mešati z našim domačim premogom, ker je šele potem uporaben za železnice. Sama železniška uprava ima vsled take politike ogromno škodo.

Zaposlitev v slovenskih premogovnikih najmanjša

V podkrepitev trditve, da se slovenski rudniki v resnici zapostavljajo, naj nam služi naslednji dokaz zaposlitve delavstva v rudnikih premoga v Jugoslaviji (po uradni statistiki).

Po rudarskih glavarstvih:

Rudarsko glavarstvo Beograd leta 1929 9871, leta 1934 8353; rudarsko glavarstvo Sarajevo leta 1929 6866, leta 1934 6978; rudarsko glavarstvo Ljubljana leta 1929 10079, leta 1934 5823; rudarsko glavarstvo Zagreb leta 1929 6004, leta 1934 4879; rudarsko glavarstvo Split leta 1929 779, leta 1934 781.

Skupno leta 1929 33.599, leta 1934 26.814.

Stalež delavstva pri TPD:

Leta 1929	8084
" 1930	7025
" 1931	5784
" 1932	4926
" 1933	4308
" 1934	4203
" 1935	4292

Pri tem pa je potrebno upoštevati še to okolnost, da so v drugih pokrajinah delavci v neprijetno večji meri zaposleni kot pri nas. Tako n. pr. je znano, da so glavni državni rudniki (Ka-

kanj, Zenica in Breza) bili v letu 1935 čezmerno zaposleni ter je delavstvo delalo čez 300 dni v letu, dočim je bilo v trboveljskih revirjih v letu 1935 delavstvo zaposleno povprečno le 179 dni.

Občine v brezizhodnem položaju

Katastrofalne posledice nazadovanja premogovne industrije se še vidneje odražajo v tem, da so prišle občine in cestni odbori v rudarskih revirjih v obupni položaj, ki ne morejo spraviti svojih letnih proračunov v ravnovesje zbog ogromnega izpadka na družbenem davku. Ravno tako je tudi prizadeta banovina v svojih financah. Tukaj navajam samo občino Trbovlje, v kateri je znašal **predpis družbenega davka za leto 1929 Din 3.936.084.—**, v letu 1935 pa Din 529.459.—.

Za kritje občinskih izdatkov pa mora občina iskati vire dohodkov drugod, pred vsem s povišanjem občinskih doklad, kar obščno obremenjuje ostale davkoplačevalce in jih tako spravlja v neizogibno gospodarsko propast.

Končno moram prikazati

obupno socialno stanje revirskih občin,

med katerimi navajam samo občino Trbovlje, v drugih občinah pa je stanje še obupnejše.

V občini Trbovlje je 200 staro-upokojencev, 165 vdov, 20 sirot, skupaj 385 oseb, ki prejemajo od Bratovske skladnice mesečno Din 5-20 pokojnine in od Pokojninskega sklada Din 120.— mesečne podpore. Ker se ti ljudje s temi dohodki ne morejo preživljati, jih

podpira občina, katera jim izplača leto Din 400.000.— na podporah. 681 novoupokojencev biva v občini, ki prejemajo od Bratovske skladnice povprečno Din 354.— mesečne pokojnine. Ker se pa število zaposlenih delavcev z dneva v dan krči, so tudi manjši dohodki Bratovske skladnice in se je bati, da se bodo pokojnine tudi novoupokojencem skrčile ter bodo tudi vsi ti upokojenci padli v breme občine oziroma banske uprave.

Omeniti moram tudi brezposelne, katerih je v občini z njihovimi otroci in družinskimi člani 1003 oseb.

V zadnjih štirih letih je občina razdelila za omiljenje socialne bede na revno prebivalstvo 410.825 kg moke in žita.

Občina vzdržuje javno ljudsko kuhinjo, v kateri dobiva brezplačno hrano dnevno 1200 otrok in 150 brezposelnih. Vse te ogromne izdatke krije občina in banska uprava, delno tudi TPD in druga podporna društva.

Ker so zbog ogromnega izpadka družbenega davka manjši občinski dohodki in ker so usahnili tudi drugi viri od dobrodelnih in podpornih društev, ker bo tudi manjši prispevek banske uprave v socialne namene in ker je končno najavljena nova redukcija delavcev in šihov, se je

resno bati najhujšega.

Ob tako obupnem stanju vsega prebivalstva v rudarskih revirjih, opozarjamo odločujoče činitelje ob 50letnici obstoja naše stanovske organizacije ob 12. uri, da začnejo vsaj razmišljati, kako bi se rudarskim revirjem odpomoglo, da bi se preprečilo najhujše.

Narod leze vedno globlje v uboštvo

Skupščina ljutomerskega združenja trgovcev

Dne 23. t. m. so zborovali trgovci Ljutomerskega sreza v hotelu Seršen v Ljutomeru. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu dovolj številna.

Predsednik Vilar je mogel razen članstva pozdraviti tudi predsednika murskosoboškega združenja, g. Čeha, ki je zastopal združenega predsednika Zbornice TOI, Jelačina, dalje dva zastopnika dolnjelendavskega združenja, tajnika Zveze trg. združenj, inž. Susteršiča ter zastopnike Trg.-obrtnega društva in nekaterih obrtniških združenj.

Po uvodnih formalnostih je predsednik predložil besedilo brzojavke na maršalat kr. dvora ter pozdravnega pisma ministru za trgovino in industrijo dr. Vrbanicu.

Poročilo predsednika Vilarja

V svojem obširnem poročilu je poudaril, da se je položaj trgovine od lanskoletne skupščine dalje **obščno poslabšal**, posebno še na podeželju. Marsikateri trgovec je že na koncu svojih sredstev. Kupna moč prebivalstva pada nadalje, narodno premoženje nazaduje neprestano in **narod leze vedno globlje v uboštvo**. Nasveti trgovstva in sploh pridobitnih krogov zadevajo na gluha ušesa, od enega finančnega ministra na drugega se podeduje neko nezaupanje do trgovstva, njegovih teženj in zahtev, kar povzroča, da se navadno zgodi baš nasprotno, kar predlaga trgovstvo v zboljšanje razmer. Drž. proračun je povišal poslovni davek, ki ga ne bo moči prevaliti na konsumenta, ker je ta že izmozgan. Edino račun pod 50 Din so zdaj takse prosti. Razširjene so tudi banovinske trošarine na nekatere nove predmete splošne uporabe, tarife so ostale v glavnem neizpremenjene, osebna na železnicah pa se je v zadnjem

času celo zopet povišala. Pri dotacijah banovin iz dohodkov davka na poslovni promet je prikrajšana naša banovina, prav tako pri dohodkih iz skupnih trošarin, dalje še tudi pri izdatkih za javne zgradbe in druga javna dela. To zapostavljanje terja nujno upravno decentralizacijo, ki bo dajala naš denar v pravičnem in pravilnem razmerju, upoštevajoč splošne državne potrebe, zopet tudi nam!

Na drugi strani pa trgovstvo ni uživalo nobene zaštite. To se vidi pri boju zoper povsod razširjeno krošnjarstvo in ponujanje blaga privatnikom, pri pospeševanju raznih gospodarskih in posebno nabavljajnih zadrug, ki uživajo vso podporo tudi kljub kršitvam obrtnega zakona. Pri tem se niso nikjer upoštevale gnotne in moralne žrtve, ki jih je trgovec doprinesal za ustanovitev in kulturni razvoj naše države. Zato se glasi druga zahteva trgovcev: **Dajte nam resnično in učinkovito zaščito proti vsej nelegalni trgovini in strogo ravnopravnost z nabavljajnimi zadrugami!**

Zivljenjsko važna vprašanja našega gospodarstva se ne premaknejo nikamor! Tako je s kmetstvo zaščito, kjer se operira s samimi provizoriji, tako je z denarnim vprašanjem, ki je docela zavoženo, enako je tudi z izvozom in trgovinskimi pogodbami, pri katerih bi morali boljše ko dosedaj sodelovati zastopniki našega gospodarstva. Bati se je tudi, da bo na novo uvedena kontrola uvoza preveč birokratična ter da bo ovirola poslovanje. Vsa ta vrsta neurejenih ali slabo urejenih vprašanj priča, da nam je nujno potreben **nepolitičen gospodarski svet**, kar je tretja glavna zahteva trgovstva.

V srezu samem se cene glavnim pridelkom neizpremenjene miske, kupna moč prebivalstva nižja ko

lani, javnih del manj ko drugod, zato pa nazaduje število trg. obratov dalje ter je od lani padlo za 10%. Zoper vse našete hibe in napake se je združenje borilo v paralelnih akcijah z Zbornico in Zvezo trgovskih združenj. Doseglo je le malo uspehov. Tu je omeniti novo sestavo davčnih odborov, ki pa še vedno ne zadovoljuje. Kljub vsemu pa ni namestu malodušnost in brezbriznost. Zavedati se moramo, da bi bilo za trgovca še mnogo slabše, če bi ne bilo njegovih strokovnih organizacij in njihovega dela. Solidarno sodelovanje vseh bo tudi tu rodilo polagoma zaželeno uspehe. — Predsednik je zaključil svoje temeljite poročilo s pozivom na delo in stvarno kritiko.

Zbornični svetnik Čeh je nato poročal o delu Zbornice glede izpremembe zakona o obrtnih, krošnjarstva, davčnih odborov, gospodarskega sveta ter ugotovil, da se še vedno preveč politike vnaša v čisto gospodarska vprašanja.

Tajnik Zveze inž. Susteršič je v daljšem govoru očrtal delo te organizacije in opozarjal posebej na važnost trgovskega kongresa v Beogradu, ki naj očitno pokaže, da je jugoslovansko trgovstvo sito jalove politike. Navedel je nekatere kričeče primere, kako tuji kapital izkorišča naše naravne zaklade naše zemlje in naše delavstvo, država pa nima od tega nobene koristi. Centralizacija denarništva v državnih zavodih je odvzela gospodarstvu nujno potrebna sredstva ter še poostrila vprašanje kredita za malega podjetnika. K temu prihaja še nepravilna borba zoper podjetja, n. pr. rudnike in drž. delavnice ob meji, in s tem v zvezi novo zapostavljanje naše banovine pri raznih državnih dobavah. Tudi poročilo tajnika Zveze je izzvenelo v ugotovitvi, da je le v dobri organizaciji rešitev trgovstva.

Število trgovin pada

Tajniško poročilo je navajalo, da je bilo v srezu v začetku leta 223 trg. obratov, na koncu le še 203. Prijav je bilo samo 7, odjav pa 27, med njimi sicer nekaj takih, ki jih imetniki niso več izvrševali. Združenje je nadalje štelo 78 pomožniškega osebja in 44 vajencev. Med prvimi je 32 družinskih članov trgovcev, med drugimi 6. Poslovnih številk je bilo 975 v 2000 izvodih. Združenje je za svojo 10letnico izdalo spominski spis o svojem delovanju in razvoju ter tujsko-prometno brošuro »Prlekija Vas va bi!« Pripravilo se je tudi vse za skupščino Zveze dne 14. in 15. septembra 1935.

Blagajniško poročilo izkazuje prometa 55.916 Din, in sicer 29 tisoč 109 Din dohodkov in 26.807 Din izdatkov napram proračunskemu znesku Din 30.600. Imovina znaša Din 34.379'20 ter se je zmanjšala za 397 Din, ker so se odpisale nekatere dubiozne ter-

javne. Po poročilu nadzorstva, ki ga je podal g. Hrastelj, in v katerem je predlagal upravi za njeno poslovanje odvezo, so bila vsa poročila soglasno sprejeta, prav tako se proračun, ki predvideva 27.000 Din dohodkov in prav toliko izdatkov ob neizpremenjeni članarini, ki znaša normalno 30 do 120 Din, za podjetja z večimi pooblastili in s podružnicami razmerno več.

Glede naročila

sobotne izdaje »Trgovskega lista«

se je po poročilu Zveznega tajnika sklenilo, da ga naroči združenje za vse člane, ki plačujejo nad 50 Din članarino. Naročnina se bo izterjevala s članarino. V poštev pride okoli 100 trgovcev. Izrekla pa se je želja, naj bi se list več bavil s potrebami malih trgovcev, katerim bodi v prvi vrsti namenjen. Glede vstopa v konzorcij je skupščina pooblastila upravo, da o-

tem odločuje. Nato so bili izvoljeni za delegate za skupščino zveze gg. Pušenjak Rudolf, Hrastelj in Senčar Metod, za namest. Seršen Franc, Neudauer in Lovrenčič Ignac.

Pri slučajnostih se je razpravljalo vprašanje nakupovalskih izkaznic. Obveljalo je načelo, da izdaja vsako združenje izkaznice svojim članom tudi za nakupovalce v sosednih srezih, da se osnuje radi tega medsebojna evidenca za take nakupovalce in da se število izkaznic omeji na najpotrebnejšo mero. Vsako zlorabo pa si naj združenja medsebojno javijo ter tudi oblastem. Naposled je bilo sklenjeno, da odpošlje združenje na kongres v Beograd dva izmed že določenih delegatov za Zvezno skupščino.

Skupščina je jasno pokazala, da so trgovci naših treh obmejnih srezov solidarni v boju za svoje pravice.

je sicer predelal, vendar pa tako, da je sedaj še v škodo kmetu samemu. Zahteva trgovcev in obrtnikov je bila, da se ta zakon razširi na vse sloje vse države in da velja tudi za one hipotekarne dolgovce, ki so nastali pred letom 1932. A ljuč na odločilnih mestih nimajo za to zahteva razumevanja.

Poročilo tajnika se soglasno od-

bri. Blagajnik g. Susa Viktor poroča, da je bilo od zadnjega obnege zbornice, t. j. od 8. julija 1934 do 31. dec. 1935 dohodkov 9.571'31 Din, izdatkov Din 3.703'87, prebitok znaša torej Din 5.867'94. Njegov poročilo se vzame brez debate na z... in se soglasno od-

bri. G. Novak Mirko poroča, da sta z g. Sucec Francem pregledala blagajniško poslovanje ter našla vse v najlepšem redu, predlagata g. blagajniku absolutorij, ki se je soglasno odobril.

Članarina za leto 1936 se določa na 20% osnovnega davka.

Tajnik je nato poročal o proračunu, katerega je sestavilo združenje na svoji zadnji seji.

Proračun izkazuje Din 16.000'— dohodkov in prav toliko izdatkov.

Proračun po gornjem osnutku se v celoti odobri.

K slučajnostim se oglasi gosp. Strman Josip in prosi predsednika zbornice za poročilo, če mu je kaj znano o anketi, ki se bo baje vršila dne 26. aprila 1936 v Ljubljani glede razdolžitve. G. Jelačin mu pojasni, da mu o tem dosedaj ni nič znanega, če pa bo tudi objavljena na to anketo glede razdolžitve, se bo vabilu odzval in v imenu zbornice zahteval, da se čimprej najde način ureditve že tako dolgo obljubovane razdolžitve.

K vprašanju glede ankete pojasnjuje g. Šričar Vojko, da se bo po prizadevanju g. Škrbeca sklical sestanek, na katerem se bo razpravljalo o problemu razdolžitve. G. Jelačin je nato obširno go-

Malinovec

sadne soke in marmelade proizvaja v najboljši kakovosti in dobavlja po ugodnih cenah trvdka

„Vitamin“

družba z o. z.

Ljubljana, Masarykova cesta št. 46. Zahtevajte cenik. — Telefon 32-93.

voril o zaščiti kmetov. G. Strman Josip se mu je za to pojesnilo zahvalil, prav posebno se mu je še zahvalil predsednik združenja g. Müller za njegovo obširno razlago in poročilo.

K slučajnostim se ponovno oglasi, oziroma prosi za besedo predsednik zbornice g. Ivan Jelačin in sporoča, da je

»Trgovski list«

prišel sedaj v delovnejše kroge, kateri imajo trden namen dvigniti ta list tako, da bo ustrezal vsem potrebam. Apeliral je na članstvo, da se na ta strokovni list naročijo, oziroma naproša združenje, da bi za vse svoje člane, ki imajo trgovino z mešanim blagom, naročilo »Trgovski list«, saj stane malenkostno vsoto Din 50'— letno. Naročitev tega lista prav posebno priporoča še zbornični tajnik dr. Pless, kakor tudi Josip Strman in drugi.

Glede tega predloga se sklene, da združenje naroči za vse trgovce z mešanim blagom in za trgovce z lesom »Trgovski list«, s tem pa se članarina za vse te zviša za Din 50'—, kar se soglasno odobri.

Stavi se tudi predlog, da se vsak član združenja, kateri se ne bo udeležil zborovanja obnege zbornice, kaznuje z Din 50'—, kar se soglasno odobri.

Ker ni bilo drugih predlogov, oziroma se nihče več ne oglasi k besedi, je predsednik zaključil občni zbor in se prav pristržno zahvalil prisotnim za udeležbo.

Občni zbor Združenja trgovcev v Litiji

V četrtek, dne 20. t. m. je imelo Združenje trgovcev za srez Litija svoj letni občni zbor v prostorih restavracije Šričar v Litiji. Zbor je otvoril in vodil predsednik Müller Viktor, ki je pozdravil vse navzočne člane, osobito predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina, tajnika zbornice dr. Plessa in zveznega delegata Igo Kaiserja. V svojem predsedstvenem poročilu je Müller orisal težek položaj trgovca in apeliral na članstvo, naj kljub težkemu gospodarskemu stanju ne omaga.

Predsednik zbornice g. Jelačin se je iskreno zahvalil za pozdrave ter podal v stvarnem in lepem govoru celoten položaj našega gospodarskega stanja. Izjavil je, da

živimo trenutno v takih okoliščinah, da je težko upati, da bi se naše gospodarsko stanje kmalu izboljšalo. Navede mnogo konkretnih slučajev, koliko in koliko korakov in truda za zboljšanje gospodarskih prilik je bilo storjenih, pa vse zaman. Za njegovo poročilo, ki so ga z veseljem in zanimanjem poslušali navzočni člani združenja, se mu je zahvalil predsednik Müller.

G. Kaiser Igo, delegat Zveze združenj, je zbor v imenu Zveze trg. združenj pozdravil ter želel zboru mnogo uspeha. Zahvalil se je tudi predsedniku zbornice Ivanu Jelačinu za njegovo krasno in stvarno poročilo o vseh težnjah našega gospodarstva.

ki prodajajo razno blago od hiše do hiše brez ozira na to, ali imajo potrebno dovoljenje ali ne. S tem odjedajo itak že borni kruh trgovcu, kateri si je moral s trudom pridobiti dovoljenje, da si ustvari existenco. Vprašati se moramo, kaj je mislila nadzorna oblast takrat, ko je pričela izdajati dovoljenja za to pogubonosno krošnjarstvo! Ali se vsaj sedaj misli na to, da se to za vse trgovstvo tako pogubonosno krošnjarstvo zajezi?

Nujna potreba tudi je, da se popravi in izpopolni sedanji obrtni zakon, ki je nad vse pomanjkljiv in krivičen in ki več ne ustreza sodobnim potrebam.

Zakon o zaščiti kmeta, ki je naredil trgovcu nepopisno škodo, se

Tajniško poročilo

Tajnik Pestotnik je poročal:

V poslovnem letu 1935 je imelo združenje 4 redne seje, na katerih so se reševale poslovne zadeve združenja. Po stanju 1. aprila 1936 je bilo v tukajšnjem združenju registriranih 347 članov, trgovcev, ki posedujejo obrtne liste v raznih panogah našega združenja. Ta številka pa nam ne sme biti za pozitivno podlago, ker skoro 30% članov ne izvršuje svoje obrti ter tudi radi tega nimajo davčnega predpisa. Da pa pride združenje do pravega stanja svojega članstva, bo tajništvo v svojem bodočem poslovnem letu pokrenilo akcijo, da se ertajo iz registra vsi člani, ki preko enega leta ne vršijo svoje obrti.

Register pomočnikov s stanjem 1. aprila 1936 izkazuje 21 pomočnikov in 36 pomočnic.

Register vajencev pa 12 učencev in 20 učenk. Učencev in učenk je bilo v letu 1935 oproščenih 10.

Uprava združenja je s 1. februarjem 1936 nastavila honorarnega uradnika, ki bo izvrševal vse administrativne posle združenja. Uradne ure za obisk strank v pisarni združenja so se začasno določile vsako sredo popoldne in vsako soboto dopoldne. Poleg statističnega poročila, ki sem ga ravnokar podal, naj mi bo dovoljeno, da podam še par vzrokov, ki so povod propadanju trgovskega stanja in kupne moči našega prebivalstva.

Vzroki sedanje stisk

Gospodarske razmere v našem okraju so že par let zelo težke. Vzrok je v ustavitvi raznih industrijskih podjetij, ki so dajala malemu človeku, kateri je bil prvenstven konzument trgovcev in obrtnikov, primerno življenjsko existenco. V letu 1935 so se pa na žalost te že itak slabe gospodarske prilike še poslabšale. Revšči-

na pridobiva z dneva v dan večji in pogubonosnejši obseg. Radi raznih redukcij in odtrgavanja itak že bornih delavskih mezd so najbolj prizadeti rudarski revirji v Zagorju in z njimi vsi trgovci, ker so izgubili pri tem najboljšega kupca.

Drugi najboljši konzument je bil nekdan naš kmet, kateri pa je danes zbog nizkih cen svojih pridelkov brez vsake kupne moči, zato so tudi vsi pridobitni krogi in milost in nemilost zapisani poginu, če se ob zadnjem trenutku ne najdejo sredstva za zboljšanje našega celotnega gospodarskega stanja. Da se uravnovesi državno računovodstvo in zakrpa primanjkljaj državne blagajne, je postal v tem letu davčni vijak še neznosnejši, kar se je pokazalo pri kmetu z odvzemanjem zadnjega živinčeta iz hleva in pri trgovcu z odvzemanjem blaga iz že itak praznih prodajaln. Da krije najvišji forum državne uprave svoje redne izdatke, je tudi malo uradništvo moralo doprinesiti za to svoje žrtve, čeprav je bilo že dosedaj neprimerno nizko plačano — in kdo je bil s tem zopet druga žrtev: predvsem trgovci in obrtniki.

Med letom se je veliko sklepalo, pisalo in še pošiljale razne resolucije na vlado in na odločujoče činitelje za zboljšanje teh težkih gospodarskih prilik, za odpravo konzumov, proti razpaslemu krošnjarstvu — pa brez uspeha! Ne pretiravam, če rečem, da trgovca in obrtnika danes poznajo le, kadar treba plačati davke in druge obveznosti, drugače pa nista nikjer drugje upoštevana. Konzumi in zadrage se še naprej na vse pretege pospešujejo, dajejo se jim podpore iz težko plačanih davkov, trgovci, obrtniki in drugi davkoplačevalci se pa s tem ugonablajo vedno bolj in bolj. Kakor s konzumi, tako je je tudi s krošnjariji,

Skupščina Združenja trgovcev v Brežicah

Trgovci brežiškega okraja so imeli svojo letošnjo skupščino dne 28. aprila t. l. v društveni sobi Narodnega doma v Brežicah. Vodil ga je predsednik združenja g. Ivan Vidmar, ki je uvodoma pozdravil vse navzočne, ki so se v razmeroma velikem številu udeležili svojega zborovanja. Imenoma je pozdravil zastopnika sreskega načelstva g. Tomšeta, zastopnika Zbornice za TOI konzulenta Zagarja in zastopnika Zveze trgov-

skih združenj ing. Šušteršiča. Nato se je v lepih besedah spomnil blagopokojnega Franca Lipeja iz Brežic, ki je dolgo vrsto let uspešno sodeloval v trgovskih organizacijah. Zborovalci so njegov spomin počastili s trikratnim Slava.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik Vidmar imenoval za overovatelje zapisnika gg. Josipa Vrenka in Josipa Vrtačnika ter je nato podal predsedniško poročilo.

Poročilo predsednika Vidmarja

V svojem poročilu je ugotovil med drugim, da so se gospodarske razmere brežiškega okraja v zadnjem letu izdatno poslabšale in nato dobesedno izvajal:

Kupna moč vseh slojev je padla na minimum. Kmečka zaščita, ki bi morala prinesiti kmetu olajšanje, mu je vzela še tisti kredit, ki ga je imel, naj si bo to pri zadrugah ali pa pri trgovcih. V sled sankeij, ki so občutno prizadele naše gospodarstvo, kmet ne more odplačevati niti obresti od svojega dolga zadrugam, kaj šele, da bi odplačeval svoje obveze do trgovcev. Bati se je, da bodo vsi ti visoki dolгови, ki nas najbolj tarejo, šeasoma popolnoma zamrzili.

Poleg teh težkih neprilik, ki ženejo našega trgovca v propast, je treba omeniti tudi žalostno poglavje krošnjarstva. Na vseh sestankih, na vseh odborovih sejah, kakor tudi na obnem zboru Zveze trg. združenj v Ljutomeru se je razpravljalo, sklepalo in sklenilo šestokrat, da se podvzamejo na

odločilnih mestih koraki, da se ta rak rana naše trgovine na fakršenkoli način odpravi ali pa vsaj omeji v okviru zakonskih predpisov. Vse naše vloge, vsi naši protesti so bili zaman. Oblasti se ne zganejo, da bi krošnjarstvo, ki je z zakonitimi predpisi zelo omejeno, prepredile. Ravno nasprotno moramo konstatirati, da se dovoljuje krošnjarjem, da prodajajo celo manufakturno in tudi drugo blago.

Enako je protestiralo združenje proti poslovanju in ugodnostim, ki so jih deležne nabavljalne in konzumne zadrage, ki so poleg drugega oproščene tudi raznih davkov in davščin, obenem se jim pa dovoljujejo še razni privilegiji. Po

novem finančnem zakonu so oproščene vseh kazni, ki izvirajo iz kršitve obrtnega in taksnega zakona. Po eni strani je trgovstvo zelo prizadeto po protežiranju teh zadrug, po drugi strani pa se nam obetajo po novem finančnem zakonu zopet nove obremenitve.

Vse to vpliva na trgovino uničujoče. V našem srezu trgovina zelo peša, kar je razvidno že iz tega, da je bilo veliko več odjav kakor pa prijav novih trgovinskih obrtov.

Združenje, se je v preteklem poslovnem letu priključilo vsem akcijam, ki so bile započete v ublažitev krize trgovstva. Bilo je stalno v stiku z Zvezo trg. združenj, kakor tudi z Zbornico za TOI. Pri obeh smo našli v vseh vprašanih razumevanje in podporo, za kar jima izrekam s tega mesta zahvalo.

Veliko zaslugo pri naši obupni borbi za pravice in težnje trgovstva ima brez dvoma naše stanovsko glasilo »Trgovski list«. Na žalost se tega mnogi ne zavedajo ter ne polagajo na to nikake važnosti. Tudi v tem pogledu bi bilo želeli, da bi se že uresničilo geslo: »Kdor trgovce — ta je naročnik Trgovskega lista«.

Ob zaključku mojega poročila vas pozivljam, da zakličemo Nj. Vel. kralju Petru II. trikrat: »Živjelo«

Tajniško poročilo

je podal g. Fran Smrke. Poročal je, da je združenje obravnavalo svoje tekoče zadeve v 6 rednih odborovih sejah.

Vseh članov je 135, in sicer: 77

trgovcev mešane stroke, 6 s sadjem, 5 z usnjem, 3 s papirjem, 2 z dež. pridelki, 11 z lesom, 2 s klobuki, 3 z delikatesami, 4 z jajci, 4 z mlekom, 3 z živino, 3 z

apnom, 2 s kolesi in stroji, 2 branjariji, 1 s soda-vodo, 1 s pivom, 1 z zlatino, 1 foto-potrebščinami, 1 kino, 1 s strojilnimi snovmi, 1 z električnimi potrebščinami.

Prenehalo je 8 trgovskih obratov: 4 z mešanim blagom, 1 z delikatesami, 1 s starino, 1 z mlekom in jajci in 1 z živino.

Pomočnikov šteje združenje 40, pomočnic 20, vajencev 38 in vajenk 10.

Med letom je bilo prijavljenih 20 pomočnikov in 18 vajencev.

Odjavljenih je bilo 10 pomočnikov, 18 učencev je bilo oproščenih. Vsled komasacije občin Podsrreda in Planina je združenje zgubilo 6 članov, pridobilo pa tudi 6, tako da je v tem oziru stanje nespremenjeno.

O blagajni je poročal g. Josip Verstovšek. V svojem poročilu je navajal med drugim:

Računski zaključek za poslovno leto 1935. izkazuje:

dohodkov Din 12.054.— in izdatkov Din 11.910.—; saldo 144 dinarjev.

Imovina združenja znaša Din 40.029.68. Zaostala članarina 1.658 dinarjev. Vrednost inventarja Din 7.325.—.

Končno je g. Verstovšek omenil, da člani zelo neredno plačujejo svoje prispevke. S tem je delo uprave zelo oteženo. Izrazil je željo, da se članstvo v bodoče bolj zaveda svojih dolžnosti napram združenju ter mu redno odvaja svoj letni prispevek.

O pregledu računov in poslovanja je poročal g. Rudolf Schmidt. Na njegov predlog je skupščina blagajniško poročilo soglasno odobrila in izrekla upravi razrešnico in zahvalo.

Na to je skupščina razpravljala o proračunu za l. 1936. Proračun izkazuje dohodkov Din 13.488.— in izdatkov Din 13.378.—, torej prebitok Din 110.—. Proračun v tej obliki je skupščina soglasno odobrila.

Zbornični zastopnik g. Žagar je nato podal poročilo o akcijah zbornice v interesu trgovine. V svojem poročilu se je dotaknil vseh aktualnih vprašanj, s katerimi se je bavila zbornica. Posebno je navajal in pojasnjeval stališče zbornice glede kontrole uvoza, deviznih predpisov, kmetijske zaštite, reforme zakona o obratih, železniških tarif, zadrugarstva in krošnjarstva. Obširno je tudi poročal o davčnih akcijah.

Za njim je poročal ing. Šušteršič o delovanju Zveze trg. združenj, o majniškem trgovskem kongresu v Beogradu in izbrano informiral skupščino o vprašanjih, ki pridejo na tem kongresu v razpravo.

Obe poročili je sprejela skupščina z odobravanjem.

Po kratkem odmoru so bile volitve. Na predlog g. Coste A. je bila izvoljena naslednja uprava:

Predsednik: Ivan Vidmar, Brežice.

Podpredsednik: Josip Verstovšek, Brežice.

Člani: Peter Šetina, Sevnica; Blaž Jeriček, Rajhenburg; Pavel Stergar, Sevnica; Ivan Ban, Zakot pri Brežicah; Mihael Lapuh, Dobova; Rudolf Schmidt, Brežice; Jakob Dernač, Artiče, in Hinko Skala, Brežice.

Namesniki: Josip Vrenko, Brežice; Josip Vrtačnik, Dobova; Anton Božičnik, Veliki Kamen; Anton Verstovšek, Bizeljsko; Josip Kostevc, Pišce.

V nadzorni odbor: Adolf De Costa, Brežice; Ludvik Kržišnik, Rajhenburg; Josip Škerl, Sevnica; namesniki: Rupert Škerbec, Videm; Ivan Črnoga, Zdole; Milan Cimperšek, Sevnica.

V razsodišče: Anton Umek, Brežice; Frane Trupej, Sevnica; Mato Preskar, Rajhenburg; Ivan Verstovšek, Bizeljsko; Ivan Vehovar, Koprivnica.

Za zvezna delegata: Ivan Vidmar, Brežice. in Peter Šetina, Sevnica; kot namestnika pa: Jo-

sip Verstovšek, Brežice, in Blaž Jeriček, Rajhenburg.

Po izvršenih volitvah je razpravljala skupščina o

naročitvi »Trgovskega lista«

Vršila se je krajša debata, tekoma katere se je vprašanje razmotrivalo iz raznih vidikov. V debati je posebno g. ing. Šušteršič izbrano pojasnil položaj. Po sklenjeni debati je skupščina na predlog g.

Naš lesni in žitni trg Iz poročila borznega sveta Ljubljanske borze

Leto 1935. je našo lesno trgovino in industrijo skoraj popolnoma upropastilo. Slabo delujoči kliringi, povišanje uvoznih carin, zlasti italijanskih, pomanjkanje kredita in gotovine doma ter neznosna davčna in druga bremena, vrhu tega pa še splošna negotovost ob koncu leta, vse to je ustvarilo vedno bolj absurden položaj. Jasna je vsa nesmiselnost našega razmerja z Italijo, ki je po prirodi naš najboljši odjemalec, a ki krije sedaj svoje potrebščine drugod in na način, ki niti za njo ni ekonomičen. Izgubili smo obširen trg, ne da bi dobili kako nadomestilo. Iskanje novih tujih tržišč je bilo popolnoma brezuspešno.

Izvoz lesa pa je ubijala tudi domača konkurenca, in sicer na eni strani favorizirana državna podjetja, na drugi pa ona čisto domača konkurenca, ki ni umevala interesov skupnosti. K tem težkočam je treba prišteti še težkoče pri izdaji uverenj, visoke tarifne postavke in neznosne javne dajatve. Vendar pa bi kljub vsem težavam lansko leto še nekako prebrodili, da niso prišle sankcije, tem večja bo njih gospodarska škoda. Iz vseh teh razlogov je vsak optimizem napačen.

Mehak rezan les (smreka, jelka, bor itd.). Ob izbruhu vojne v Afriki je kazalo, da se nam obetajo boljše časi, ker je začela kupovati Italija pri nas večje količine gradbenega lesa. Zaradi znatnega povpraševanja in pičilih zalog so se cene tudi popravile in je bila trenutna produkcija razprodana. Prodaja pa se je le dobro manipulirana stavbni les III/IV, dočim je Carintia zaradi izgube severno italijanskega trga na Avstrijo zaostajala. Le nekaj malega se je plasilalo za domače mizarne potrebščine, neznosni predpisi pa so preprečili, da bi se smrekovina prodala v Švico. Borovina sploh ni prišla za izvoz v poštev. Precejšnje količine pa so se oddale delavnicam drž. železnice.

Tesan les. Produkcija je ostala na lanskoletni višini. Največji odjem je bil v srednjih dimenzijah, cene so bile slabe, konjunktura neugodna, sankcije pa so končno ukinitve sploh vsak izvoz, kar je zlasti zadelo male producente.

Drva so se slabo prodajala, cene so bile pa tako nizke, da se produkcija ni izplačala. Na domačem trgu pa onemogočajo prodajo drv previsoke železniške tarife. Isto velja tudi za kupčijo v oglju.

Bukovina. Najbolj upoštevana in tudi racionalna je bila produkcija testonov in poleg njih še tavolet in pacconov. Povišane italijanske carine so tudi to produkcijo popolnoma ubile. Edino upanje je nova trgovinska pogodba z Italijo, vendar pa že nastaja vprašanje, če se naši uvozniki ne bodo navadili kupovati južno sadje, zlasti limone in pomaranče alla rinfusa.

Nekaj se je prodalo neobrobiljene bukovine, laže pa je šla prvovrstna parjena bukovina. Cene so bile razmeroma ugodne. Produkcija parjene bukovine je pri nas lepo napredovala, da nič ne zaostaja za slavonsko produkcijo. Proizvajati pa morejo to bukovino le moderno opremljena podjetja, dočim bi se moralo ma-

predsednika Vidmarja soglasno sklenilo, da naroči združenje 100 izvodov sobotne izdaje »Trgovskega lista« in odpadajočo naročnino pabere hkratu s članarino.

Pri slučajnostih je g. Umek sprožil vprašanje gospodarskega sveta, g. predsednik Vidmar je pa kot član davčnega odbora navzočnim pojasnil nekatere davčne zadeve in jim dal potrebna navodila.

Z zadoščenjem je vzela skupščina tudi na znanje, da se prihodnji občni zbor Zveze trgovskih

združenj vrši v Brežicah. Končno je bila še kratka debata o krošnjarstvu, v kateri so posamezni člani navajali, kako silno škodo povzročata legitimni trgovini. Priporočali so novi upravi, da posveti temu važnemu vprašanju vso pozornost.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je g. predsednik Vidmar nato z zahvalo zaključil lepo uspešno skupščino in zagotovil, da bo uprava vse storila, da zadostno zavaruje interese svojega članstva.

lim producentom pomagati s praktičnim poukom.

Neobrobiljenim hrastovim podnicam in frizom so ostale cene neizpremenjene, in se je nekaj tega blaga tudi izvozilo. Glede finjših vrst pa Slovenija ne more konkurirati s slavonsko hrastovino. Izdelava frizov je lepo napredovala ter se je mnogo tega blaga prodalo v Švico in Nemčijo. Izdelava parketov je v Sloveniji prvovrstna, izvoz pa je zaradi visokih tujih carin nemogoč.

Produkcija železniških pragov je zlasti razširjena na Dolenjskem. Radi nizkih cen in klirinških težkoč pa kupčije s tujino ni bilo in so se mogli prodati pragi samo drž. železnicam.

Izvoz furnirskih hlodov je bil precej dovoljen. Tudi druge vrste plemenitega lesa so se lahko izvažale. Naši producenti pa se še premalo zavedajo velike vrednosti tega blaga in še premalo pazijo pri izdelavi in konzerviranju plemenitega lesa.

Kljub manjšemu obsegu naša lesna produkcija tehnično krasno

Žitni trg

Žetev pšenice in koruze je bila lani v Jugoslaviji primeroma neugodna. Zato je bilo pričakovati, da bodo cene narasle. Zivahneje pa so se začele dvigati cene, ko je objavil svoje cene Prizad. V splošnem so cene za pšenico franko ladja, plačljivo proti receptisu, narasle od 113.50—126 v juliju na 124.50—137 v oktobru, franko vagon, plačljivo proti duplikatu pa od 110—120 na 121—131 Din.

Prizadove cene so bile določene brez ozira na mednarodno žitno tržišče ter so bile višje od dejanskih. Takoj po objavi Prizadovih cen se je začela spekulacija živahno udeleževati ter začela brez vsakega rizika nakupovati pšenico. Z zadrževanjem pšenice je spekulacija dosegla, da so cene narasle nad Prizadove cene ter dosegle 150 do 175 Din za 100 kg franko vagon nakladalna postaja. Producentu s temi visokimi cenami ni bilo pomagano, ker je svoje blago večinoma prodal že prej po nižjih cenah, spekulacija pa je dosegla nezasluzene dobičke na račun pasivnih krajev.

Blagovni promet je nazadoval, ker je kupna moč prebivalstva padla in konzument ni mogel kupovati pšenice ter je zato nadomestil izpadek pšenične moke v svoji prehrani s krompirjem, sočivjem in drugimi pridelki. Če bi se pa cena pšenice normalno razvijala, bi najbrže tudi promet s pšenico in pšenično moko ostal normalen. Tako je umetno določevanje cen zgrešilo svoj cilj, kar je najbolj jasno potrdila uredba, da more kmetovalec svoje davčne zaostanke plačati tudi v naturi.

Visoke cene Prizada so pripomogle tudi k draginji, da so bile že v decembru 1935 protidraginjske konference, na katerih se je celo za Vojvodino zahtevalo maksimalno cen za pšenico in pšenično moko. Nadalje se je prepovedal izvoz otrobov, koruze in krmil. Vse to jasno dokazuje, kako napačno je določevati visoke cene, še predno je znan rezultat žetve. S

napreduje in je voljna prilagoditi se tudi vsem zahtevam. Da pa se doseže intenzivnejša kupčija doma, je treba železniške tarife revidirati. Izvoz pa bi bilo treba smotreno organizirati. Mnogo je odvisno tudi od tega, da se vsakokratni mednarodni položaj pravčasno izkoristi. Silno napačno je tudi, da je trgovec oziroma industrijec prepuščen vedno samo svoji lastni iniciativi, da pa kljub temu zadene na vsakem koraku na nepremagljive težave.

Lesna kupčija na ljubljanski borzi je v stalnem padanju. Leta 1928. je bilo prodano lesa za 20.5, l. 1929. za 14.4, l. 1930. za 10.8, l. 1931. za 5.5, l. 1932. za 2.3, leta 1933. za 2.2, l. 1934. za 2.19 in lani za 1.47 milijona Din.

Popravila se je le prodaja remeljnov radi večjega izvoza v Palestino. Omeniti je še trgovino s frizi, za katere se je zlasti zanimala Nemčija in katerih je bilo prodanih na ljubljanski borzi 21 vagonov v skupni vrednosti 238 tisoč dinarjev.

tem se samo zadržuje normalni razvoj trgovine, škoduje solidni trgovini, nagrajuje pa izraziti spekulant.

Po podatkih Mednarodnega poljedelskega urada v Rimu se cenijo zaloge nove pšenice na 118, lanske letine pa na 100 milijonov meterskih stotov, dočim znaša potreba uvoza približno 147 milijonov met. stotov. Letošnja žetev torej ne bi zadostovala. Ker so se stare zaloge zmanjšale tudi že v l. 1934/35, bodo rezerve v avgustu znašale največ 71 milijonov stotov. To daje upanje, da bo prišla mednarodna trgovina zopet v normalen tir.

Med velikimi izvozniki pšenice je letos zopet nastopila Rusija, ki je doslej izvozila pšenice v vrednosti 16.7 milijonov rubljev. Največ ruske pšenice je šlo v Italijo, Grčijo, Belgijo in Nizozemsko. Naš izvoz je bil le neznaten. Zeleti pa bi bilo, da bi se preostale zaloge izvozile, ker bi to ugodno vplivalo na cene.

Letina koruze je bila kvaliteto dobra, kvantitativno pa zelo slaba. Za pasivne kraje je nakupoval koruzo Prizad. Trgovina se ni mogla razviti zaradi uputnic, ki so jih tudi letos dobivale občine. Izvoz koruze je bil slab, zlasti pa je nazadoval v Avstrijo. Mesto 5625 vagonov v oktobru in novembru l. 1934., smo v istih mesecih lani izvozili samo 422 vagonov koruze. Minska industrija je imela slabo konjunkturo in so mogli mlini v Donavski banovini izkoristiti komaj 50% svoje kapacitete.

Na ljubljanski borzi se je razvijala trgovina (v tisočih Din) takole:

leto	koruza	pšenica
1930	1.890	3.711
1931	667	1.996
1932	499	1.312
1933	151	764
1934	332	296
1935	635	1.036

Ječmena, ovs, rži in soržice se lani ni nič prodalo na ljubljanski borzi. Pripomniti pa je treba, da

ne gre pri teh kupcijah za čiste trgovske posle, temveč gre za pokritje povpraševanj občin, ki so imele lani izredne tarifarne ugodnosti in so krile svoje potrebščine na borzi, in to baš po zaslugi prizadevanj ljubljanske borze.

Končno bi bilo še omeniti, da so bili zaključeni lani 4 vagoni krompirja za 25.000 in 10 vagonov sena za 50.000 Din.

Poziv gostilničarjem, veletrgovcem z vinom in vinogradnikom

Na spomladanskem velesojmu v Ljubljani bo od 30. maja do 8. junija prirejena v okviru gostinske razstave III. vsedravnega gostinskega kongresa v Ljubljani tudi vinska razstava in pokušnja vin.

Na to razstavo se pozivajo vsi gostilničarji, veletrgovci z vinom in vinogradniki, ki žele razstaviti svoja najboljša vina in ki morejo dostaviti na lastne stroške najmanj 10 litrov vina od vsake vrste v 7 decilitrskih steklenicah ali pa v balonu in večjih posodah, da prijavijo svoj naslov, oznako vrste vina, letnik in kraj.

Vina se bodo po strokovnih komisijah pred razstavo ocenjevala. Najboljša pa bodo nagrajena s diplomami. Slaba vina na razstavo ne bodo pripuščena.

Vino mora biti dostavljeno med 15. in 20. majem t. l. na naslov: Gostinska razstava, Velesojem, Ljubljana. Za kasneje dobavljena vina se ne bo moglo jamčiti, da bodo razstavljena. V kolikor ne bi vzorci vina že dospeli v decilitrskih steklenicah, se bo tako poslano vino pretočilo tu v decilitrske enotne steklenice in te opremile s potrebnimi navedbami, katere naj vsak odpošiljatelj vzorcev točno in brezpogojno navede.

Vsak razstavljalec vina se more udeležiti razstave s poljubnim številom vzorcev (po 10 litrov najmanj). Z ozirom na 10 dni trajajočo razstavo in pokušnja vin se priporoča, poslati večje količine. Vsa razstavljena vina bodo katalogizirana.

Pismene prijave je nasloviti na III. vsedravnega gostinskega kongresa v Ljubljani.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca Ignacija Ranta na Jesenicah-Fuzine. Poravnalni sodnik dr. Bregar, poravnalni upravnik odvetnik dr. Janko Vovk. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kranjski gori dne 22. maja ob 10. Rok za oglasitev do 18. maja.

Potruje se poravnava, ki jo je sklenila trgovka Antonija Čepčak v Hrastniku. Plača 40% kvoto v 12 mesečnih zaporednih obrokih. Kot porok pristopi trgovec Karol Vizjak na Savi pri Litiji.

Poravnalno postopanje trgovca Ludvika Pleterška v Smartnem v Rož. dolini je končano.

Zbog rekurza dolžnika je apelacijsko sodišče v Ljubljani razsodilo, da se potrjuje poravnava, ki jo je sklenil trgovec Joško Vahčić s svojimi upniki, da jim plača 55% kvoto v mesečnih obrokih in da se vključi na njegovem zemljišču zastavna pravica upnikov.

Občni zbori

11. redni občni zbor A. Westen, d. d. v Celju bo 20. maja ob 10. v Celju-Gaberje v pisarni družbe. Delnice je treba založiti vsaj 6 dni pred občnim zborom pri tvorniški blagajni.

XVI. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani bo v četrtek, dne 14. maja ob 10.30 v sejni sobi zavoda v Ljubljani. Na dnevnem redu je tudi povišanje glavnice in izprememba pravil. Delnice je treba položiti pri likvidaturi zavoda najmanj šest dni pred občnim zborom.

Kako rešiti naše gospodarstvo

Anketa delovnih stanov in ljudi iz naroda

Vedno ostrejšje posledice že kar nekončljive krize so zbudile v narodu, na katerega udarjajo v zadnjih posledicah vsi udarci krize, gibanje, da se mora že enkrat pričeti pri nas s kardinalnim reševanjem krize. Narod hoče, da gospodarska vprašanja ne ostajajo več nerešena, temveč da se vsako vprašanje, čim se pojavi, začne tudi po načrtu takoj reševati. Že silno narasla kopica nerešenih vprašanj se mora začeti reševati! To je zahteva, ki vedno močnejše dobi iz naroda in tudi zahtevi je bila posvečena tudi nedeljska anketa delovnih slojev v ljubljanskem Trgovskem domu.

Anketa je bila sklicana v spoznanju z bansko upravo in privravnjalnim odborom Društva dolžnikov. Imenoma vabljeni delegati so se udeležili ankete polnoštevilno, kr. banska uprava pa je obljubila, da bo podprla to gospodarsko akcijo z vseni svojimi močmi.

Zborovanja se je udeležilo okoli 30 delegatov vseh stanov in iz raznih krajev Slovenije.

V imenu sklicateljev je otvoril anketo dr. Sagadin, ravnatelj Pokojninskega zavoda v pokoj. Banske upravo je zastopal načelnik dr. Hubad.

Uvodoma je dr. Sagadin pojasnil, zakaj je bila sklicana današnja konferenca ter izvajal med drugim naslednje:

Cilj in namen ankete

Gospodarska stiska, ki tare ves svet, tudi nam ni prizanesla in nas sili, da iščemo v samopomoči izhoda iz današnje stiske. Po vzgledu vlagateljev, ki trpijo zaradi zamrznjenih vlog, so poskušali tudi dolžniki enako organizacijo. Toda preveč je bilo nasprotnikov, ki so se začutili ogrožene, ako bi se bili vsi dolžniki organizirali. Dosegli so, da je oblast prepovedala dolžnikom njih organizacijo.

Toda stiska je prevelika in prešplohna in krog prizadetih je mnogo prevelik, da bi mogli opustiti misel organizacije. Kajti vseh šest let sem, odkar je nastopila kriza, se ni storilo ničesar, kar bi zaslužilo ime sistematičnega pobiranja gospodarske krize. Zato smatramo naravnost za skrajno nujno potrebo, da se ustanovi organizacija, ki bi se nadelala nalogo, da prične sistematično organiziranje delom za pobiranje škodljivih posledic današnje gospodarske in denarne krize.

V delokrog take organizacije bi spadalo vse, kar se tiče racionalnega gospodarstva. Ker tvori denar osnovo vsega našega gospodarstva in igrajo denarni zavodi prevažno vlogo v gospodarstvu, da bi jih mogli pogrešati, bo prva naloga organizacije ta, da skuša doseči pravilnejši obtok denarja, racionalnejšo uporabo nezaposlenega težaviranega javnega in zasebnega denarja in, če ga je premalo, pomnožitev plačilnih sredstev, dalje izplačilo zamrznjenih vlog, pravično ureditev problema dolgov in razdolžitve, znižanje obrestne mere tako, da bo ves denar zaposlen in zajamčena rentabilnost podjetij. Glede

javnih del

bo naloga organizacije ta, da bo skrbela za pravično razdelitev na vse pokrajine države tako, da bo dobila ustrezni del tudi Slovenija, ki sorazmerno mnogo več prispeva k javnim bremenom kakor pa dobiva iz državne blagajne povrnjeno, ki pa ima kot gospodarsko bolj razvita pokrajina sorazmerno največ poklicnih delovnih moči, ki živijo samo iz rok v usta. Pri iskanju novih delovnih prilik bo treba misliti predvsem na vse nezaposlene, osobito pa na naše rudarje,

ki so najteže prizadeti, kakor tudi na naše lesne delavce, ki jim more le iskanje tujih tržišč pomagati do zopetnega dela. Naloga organizacije bi obsegala tudi skrb za pravično odmero davkov in javnih dajatev, ki se morajo spraviti v sklad s silnim padcem dohodkov prizadetih gospodarskih panog.

Delokrog tako zamišljene gospodarske organizacije bi bil naravnost neizrpen, njena dolžnost bi bila, da skuša najti vsikdar strokovno in praktično najpriljubnejšo rešitev v korist splošnosti, torej tudi v korist vsakega poedina in države.

Ker se je govorilo, kakor da hoče društvo dolžnikov nastopiti proti vlagateljem, je pojasnil, da to ni res in je bila kr. banska uprava napačno informirana. Saj bi utrpeli tudi vlagatelji težke izgube,

Propadanje našega lesnega gospodarstva

G. dr. Sagadin se zahvali za zupanje in poda besedo predsedniku osrednje sekcije lesnih trgovcev Francu Škrbecu, ki je prečital po nalogo Osrednjega lesnega odseka lesnih trgovcev Dravske banovine izjavo, ki jo je naš list že ponovno objavil v soboto 25. t. m. na prvi strani.

V jedrnatih besedah je opisal Škrbec težko stanje lesne industrije, ki je začela propadati že zaradi ruskega dumpinga, in ki danes propada zaradi neurejenega izvoza in neumevanja odločilnih mest za to panogo, ki je glavni vir finančnih dohodkov slovenskega naroda. Dolžniki nismo samo večji trgovci, ampak vsa naša mala lesna obrt. To so tisoči naših malih podjetij. Kot posledica njihovega težkega gospodarskega položaja ja zajela kriza tudi vse naše gozdne posestnike, ki so dobivali iz te stroke dohodke, kakor država dajatev, denarni zavodi obresti in vlagatelji denar.

Konferenca, ki je bila dne 26. januarja t. l. v Trgovskem domu, ni rodila vsaj za Dravsko banovino nobenih uspehov za lesno gospodarstvo. Zato ponovno poudarjamo, da sicer razumemo, da so politična vprašanja v naši državi zelo važna, vendar pa ne smemo spričo sedanjega položaja ter gospodarske propasti, v kakršni se nahaja vse naše gospodarstvo, dopustiti, da bi se gospodarska vprašanja, ki so življenjske važnosti — lahko rečemo — za dve tretjini slovenskega naroda, puščala v nemar. Bivša vlada ni v času krize na ponovne pozive in prošnje vse slovenske javnosti absolutno ničesar napravila za lesno stroko. Odgovor je bil vedno isti. Najprej je treba urediti politična vprašanja, na to pa pridejo na vrsto gospodarska. Ako je prejšnja vlada zavzemala tako za vse naše gospodarstvo skrajno škodljivo stališče, prosimo, da ji sedanja vlada ne sledi na tem potu.

Naše strokovne organizacije so ob pravem času opozarjale prejšnjo vlado, kakor tudi sedanje odločilne kroge, s pripombo: Ako se preje ni nič storilo, ni za to povoda, da se tudi sedaj ne bi nič storilo.

Modni salon J. JELOVŠEK LJUBLJANA

sporoča, da je preselil svoj atelje s Kongresnega trga 8 v Gledališko ulico 14 pritrilje (vogal Gajeva, Dukičev blok) Priporočila se za izdelavo oblek vseh vrst, površnikov, plaštev in kostumov

ako se ne bi zajezil propast dolžnikov.

Pred začetkom debate prosil sklicatelj zastopnika kr. banske uprave g. načelnika dr. Hubada, ali želi podati v imenu kr. banske uprave kako načelno izjavo odn. ali želi sicer kaj pripomniti.

Zastopnik kr. banske uprave dr. Hubad je izjavil, da ni pooblaščen dajati tozadevno nobenih izjav, pač pa da bo o vsem poročal na odločujočem mestu, kamor bo sporočil tudi vse želje in zaključke današnjega zborovanja.

Nato preide sklicatelj k drugi točki dnevnega reda, k volitvi predsednika ter prosil navzoče za predloge.

G. dr. Mazek iz Liti je predlagal, naj predseduje anketi član sklicateljev dr. Sagadin. Predlog je bil soglasno sprejet.

Takoj

ob izbruhu sankcij

je posebna deputacija izročila g. banu resolucijo, v kateri je bilo razloženo težko stanje naše lesne trgovine in pokazano, kakšne bodo posledice. Podobno spomenico so izročile tudi že naše organizacije bivšemu banu dr. Marušiču. Uspeh vse teh naših opominov in spomenic pa do danes ni bil prav nikak.

Vsi sloji so prizadeti

V nadaljnjem je g. Škrbec na poedinih primerih pojasnil, v kakem težkem položaju se radi lesne krize nahaja tudi naše uradništvo in delavstvo. V kolikor je še zaposleno v raznih manjših podjetjih ne dobiva redno svojih plačil. Po malih žagah in obratih pa se vidi, kako je vse golo in prazno. Na vprašanja pa je odgovor stalno isti: To je zarubil OUZD, to davkarija, ono posojilnica itd. Toda pri takih eksekutivnih prodajah se uničuje že ital brez slehernega zaslужka in brez dovoljenega običajnega trgovskega dobička privravnjeno blago in se prodaja pod roko za naravnost slepo ceno. Ako se bodo take prodaje nadaljevale, bodo špekulanti zrušili vsako realno trgovino z lesom.

Dovolj je besedi

Na koncu je dejal govornik: »Dovolj nam je besed, obljub in konferenc.« Ne maramo prositi, ker smo enakopravni državljani in imamo iste pravice, kot zaščiteni denarni zavodi. Zato tudi zahtevamo, da se nam da enaka zaščita. Kmetška zaščita, ki je sedaj v veljavi s 6% obrestmi, ni v skladu s stvarnim položajem kmeta, ki po svojem zaslužku ne zmore niti 1% obresti. Zahtevamo tudi, da nam država enako rigorozno obdani oni kapital, ki ne obratuje in ne daje močnosti obratovanja našemu gospodarstvu.

Apeliramo na vlado, naj stori svojo dolžnost vsaj zdaj ob 12. uri. Vsi ji bomo hvaležni, ako bo res kaj ukrenila.

Zastopniki obrtnikov

Govornikova izvajanja so prisotni pozdravili z navdušenim pritrjevanjem, podpredsednik TOI g. Rebek se je popolnoma priključil v imenu obrtnikov zahtevam gosp. Škrbea, pa tudi g. Klun iz Prevalj v imenu vseh prizadetih v Mežiški dolini.

G. Ogrin je pojasnjeval vzroke sedanjega položaja in naglašal, da je v Sloveniji zaščiten samo kmet, čeprav ravno v Sloveniji skoraj ni mogoče potegniti prave meje med interesi kmeta in obrtnika. Denarni zavodi so znižali obrestno mero na 2%, med tem ko še ved-

no izterjujejo od dolžnikov 8 do 10% obresti.

Za Društvo posestnikov novih hiš je izjavil g. Janko Kos, da bi bilo treba osnovati gospodarski svet, ki bi sestajal iz vseh strokovnih organizacij.

G. Florjančič Stanko je uvodoma naglasil, da ima vtis, kakor da se je danes zbralo 30 apostolov našega gospodarstva pri zadnji večerji. Zato smatra za svojo dolžnost, da ob 12. uri odkrito opozori odločujoče kroge, naj nikakor ne odlašajo več s pomočjo, po kateri vse naše gospodarstvo že tako dolgo in brezuspešno vpije. Nadaljuje, da gospodarski svet po zakonu obstoji že mnogo let, a ga ni nobena vlada sklicala in je ostal zato samo na papirju. Poudaril je, da bi bilo treba pogledati v oči onim, ki so milijone in milijone našega denarja od malih vlagateljev posojevali na jug države s pohlepom po visokih obrestih 18 do 20 odstotkov. Ta denar in te obresti ne bodo nikoli več prišle v roke našemu malemu vlagatelju v Dravski banovini, pač pa mora sedaj naš dolžnik izgubljati svojo eksistenco in premoženje, mesto da bi odgovorni faktorji klicali na odgovor one. Zahteva, naj se takoj ustavi vse eksekucije in dražbe tudi za druge sloje in gospodarske panoge, zaščitijo pa naj se tudi vsi dolžniki do zakonite ureditve odnošajev med upniki in dolžniki. Če se to ne ostvari, se pospešuje bolševizem od zgoraj navzdol. Za posledice takega ravnanja naj bodo odgovorni oni, ki imajo možnost, da tako važna vprašanja kot je ureditev našega denarništva in zaščita proti izsiljevanju in upropaščenju našega človeka rešijo, pa tega ne store.

G. Jos. Tribuč iz Gline poudarja, da je treba regulirati obrestno mero, ker sedanje stanje onemogoča dolžnikom plačevanje obresti v taki meri, kot se zahteva od njih. Opozarja, da zakon o odušitvi še ni razveljavljen in da zahteva po pretiranih obrestih pada pod udar zakona o odušitvi.

Tesarski mojster g. Ravnikar iz Ljubljane prosil g. dr. Hubada, naj tolačič vse današnje želje na merodajnem mestu tako, kot so bile izražene, ker samo na ta način more priti resnica na dan. V svojem nadaljnjem govoru opozarja na strašne posledice sedanjega popolnega zanemarjanja gospodarskih vprašanj.

Naša mladina

se šola na vseh mogočih šolah, ko pa je doštudirala — obsedi staršem v naročju brezposelna. — Zato se ne moremo čuditi, da ima komunistična propaganda vedno novih uspehov pri naši neizkušeni mladini, ki išče dela in kruha pri vsakem, ki ji ga obeta. — Država smotrna skrb za delo in kruh se mora začeti pri naši mladini in obvarovati vse brezposelne družinske očete pred gladovanjem cele družine. — Komunistem more pregnati iz naše zemlje samo delo in kruh. Za tako velikopotezno delo je pa poklicana država, ker samo ona je tako močna, da preskrbi velika javna dela vsemu prebivalstvu. Prosi g. načelnika, da sporoči g. banu, da je nujnost pripikpela do vrhunca.

G. Vabič iz Savinjske doline orisuje težave hmeljarstva in križev pot našega malega človeka, ki živi iz teh dohodkov. Radi neurejenih razmer našega finančnega položaja, posebno pa radi postopanja Narodne banke, ne more pridelovalec hmelja napraviti nobenih kalkulacij, na katere bi se izvozniki hmelja lahko naslanjali. Zato so oboji izpostavljeni vsakodnevni nevarnostim, da utrpel ogromne škode.

G. Weinberger iz Zagorja se

SLOVENIA-TRANSPORT Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

pridružuje izjavam dosedanjih govornikov in pojasnjuje, kako strašna je gospodarska katastrofa našega delavstva v premogovnih revirjih, pa tudi trgovcev, ki so kreditirali delavcu živila in druge potrebščine. Stanje, ki vlada sedaj, je nevdržno in utegne čez noč roditi posledice, ki si jih nihče ne želi. Apelira na zastopnika kr. banske uprave, naj državne oblasti vsaj v zadnjem trenutku store svojo dolžnost in odpomorejo najbolj kričočim razmeram med izgledovanim ljudstvom, ki se ga polasča vedno bolj nemir in obup.

Apel vladi

G. Škrbec nato apelira na slovenski del delegacije na vladi in na g. bana, naj tolačič položaj, v katerem se nahaja slovensko narodno gospodarstvo, bolj odločno, in izvaja:

»Ker verujemo v dobro voljo obeh slovenskih ministrov in g. bana, naj bodo prepričani, da jim bo uspeh gotovo dan, ako se za naše prošnje zavzamejo pri centralni vladi z vso odločnostjo. Kakor hitro bomo videli uspeh, pa bodo dobili od slovenskega naroda popolno zaupanje.«

Govornik pripominja, naj slovenski zastopniki poslušajo nasvete in potrebe vsega slovenskega naroda, ki jim bo za to hvaležen.

Zahteve ankete

Ko so se obravnavala še nekatera druga vprašanja ter se govorila tudi o polomu »Phoenixa« in njegovih posledicah za jugoslovanski »Feniks« so bile sprejete te tri temeljne zahteve: 1. Naj se ustavi vse eksekucije in dražbe brez ozira na stan, dokler se z zakonom ne uredi razmerje finančnih odnošajev med upniki in dolžniki. 2. Takoj naj se izda odredba o obrestih, primerna današnjemu zaslužku, za vlagatelje in dolžnike. 3. Dovolj naj se ustanovitev Društva dolžnikov za Dravsko banovino, za katero so bila pravila že predložena.

Dr. Mazek še predlaga, naj se pritegnejo k sopsvetovanju pri izdaji novih zaščitnih uredb tudi prizadeti dolžniki, da se ne bo zgodilo, kakor s kmetško zaščito, ki je revnemu kmetu ubila kredit, a mu ni prinesla nobene prave pomoči. Kmeta naj zaščiti, toda le tistega, ki je v resnici potreben, s splošno zaščito so pa zaščiteni tudi taki, ki imajo denar pa nočejo plačati.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti, kakor je dr. Sagadin zaključil zborovanje z zahvalo banu dr. Natlačenu, načelniku dr. Hubadu, ki ga je naprosil, naj o vsem poroča na merodajnem mestu. Načelnik dr. Hubad je obljubil, da bo tej želji ustregel, predlagal je pa, naj si zborovalci osnujejo ožji odbor, ki bo o ustanovitvi Društva dolžnikov razpravljaj z bansko upravo. Nato so bili v ta odbor izvoljeni: gg. Škrbec, Ravnikar, dr. Sagadin in ing. Remec. — Po volitvah je bila anketa ob 13.15 zaključena.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 5. maja 1936 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8, pritrilje levo.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. aprila navaja te izpremembe (vse v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je povečala za 0,88 na 1.507,2, in sicer se je zlato v blagajnah povečalo za 3,2 na 1453,9, zlato v tujini je ostalo neizpremenjeno, valute so se povečale za 0,2 na 0,5, devize pa so se zmanjšale za 2,3 na 10,0.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 5,3 na 317,5.

Vsota kovane denarja se je povečala za 30,6 na 423,19.

Posojila so se skupno povečala za 1,5 na 1.611,4, in sicer so se menična povečala za 1,8 na 1.359,6, lombardna pa so se znižala za 0,3 na 251,8.

Razna aktiva so se zmanjšala za 2,6 na 531,3.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 83,4 na 4.728,5, zato pa so se povečale obveznosti na pokaz za 118,6 na 1.688,4.

Celotno kritje se je znižalo od 30,36% na 30,21%, samo zlato pa od 29,24 na 29,14%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Celjska posojilnica v Celju izkazuje za 1. 1935 zmanjšanje hranilnih vlog od 28,7 na 26,4 milijonov Din. Povečala se je gotovina in naložbe pri drugih zavodih. Dolžniki so se zmanjšali od 48,4 na 46,2 milijona Din. Čisti dobiček znaša 0,62 milijona Din in je nekoliko manjši kot lani. Zavod bo tudi letos izplačal 6% dividendo.

Gradska štedionica v Zagrebu je v letu 1935 povečala svoje hranilne vloge od 373,4 na 434,2 milijona Din. Hranilnica je odplačala lani ves svoj reeskont pri Narodni banki, ki je znašal še 1. 1934 14,5 milijona Din. Gotovina, s katero razpolaga banka, znaša 193,4 milijona Din in je narasla za skoraj 40 milijonov Din. Čisti dobiček hranilnice je ostal neizpremenjen in znaša, kakor lani, 4,4 milijona Din. Gradska štedionica v Zagrebu je zopet eden naših najbolj aktivnih zavodov.

Hranilnica savske banovine v Zagrebu je dosegla v 1. 1935. povišanje vlog od 35,8 na 39,9 milijona Din. Postavka upnikov se je zvišala od 48,3 na 54,3, gotovina pa se je zmanjšala od 8,8 na 3,9 milijona Din. Zato pa so se povišale naložbe pri denarnih zavodih (večinoma nove naložbe) od 14 na 27,8 milijona Din. Komunalna posojila so se dvignila od 37 na 41 milijonov. Čisti dobiček je znašal 0,7 (pred enim letom 0,67), rezerve banke pa so narasle od 1,65 na 3,8 milijona Din.

Prvi Hrvatski poljedelski banki v Zagrebu so lani padle vloge od 46,2 na 44,3, tekoči račun pa od 10,7 na 8,6 milijona Din. Menice so padle od 19,05 na 17,55, dolžniki od 22 na 18,8 milijona Din. Čisti dobiček je znašal samo 27.895 Din. Glavnica banke znaša 8 milijonov. Banki je dovoljen šestletni odlog plačil.

Po izkazu čl. Narodne banke z dne 23. aprila (vse v milij. Kč) se je njena zlata podloga povečala za 1,5 na 2.654,4, devizna pa zmanjšala za 1,4 na 45,0, druga gotovina je narasla za 14,8 na 269,8. Menična posojila so se zmanjšala za 23,7 na 862,9. Obtok bankovcev se je znižal za 281,7 na 5.170,0. Zakonito kritje se je dvignilo od 42,4 na 43,6%.

Hranilne vloge v avstrijskih denarnih zavodih in hranilnicah so od novega leta do konca marca narasle od 2882 na 3100 milijonov šilingov. Stanje vlog je s tem večje, kakor je bilo pred izbruhom krize v letu 1931.

Londonski tednik »Reynolds« poroča, da bodo londonski bankirji kljub demantjem angleških oficijalnih krogov dovolili Nemčiji posojilo ene milijarde mark, da preprečijo gospodarski polom Nemčije.

Stavka v »Tivaru«

700 delavcev v tvornici »Tivar« v Varaždinu je začelo stavkati, ker ni bilo ustrezno njih zahtev, da se sklene kolektivna pogodba in da se povišajo plače. Poleg tega so delavci zahtevali, da se odstavi neki delovodja. Ker je vodstvo tvornice na delavske zahteve razen glede odpusta delovodje pristalo, so se delavci vrnili na posel.

Delavci so nato izvolili dva svoja zaupnika, da se pogajata zaradi kolektivne pogodbe. Ko sta pa prišla ta dva delavca k sebi, sta bila od vodstva tvornice odpuščena, ker da sta zapustila delo pred zaključkom delovne dobe. Delavci so nato zopet stopili v stavko in ostali čez noč v tvornici, dočim so delavke odšle domov.

Vodstvo tvornice izjavlja, da

stavkajo samo delavci, ki so člani delavske sindikalne zveze, dočim so delavci, ki so včlanjeni pri Hrvatski delavski zvezi, proti stavki. Z delavske strani pa se ta vest tvorniškega vodstva demantira, ker da so vsi delavci v teh zahtevah solidarni. Če se ne bi dosegel sporazum z delavci, potem je nevarnost, da se stavka razširi in da stopi v stavko vseh 2300 delavcev,

kolikor jih je zaposlenih v tvornici.

V konfekciji imajo delavci, ki so izučeni krojači, po Din 4'60 do 7'— na uro, izučene šivilje pa po Din 3'— do 4'60 na uro. Drugi delavci dobivajo po Din 3'60 in manj na uro, nekateri pa tudi samo 1 dinar na uro. Vendar pa izjavlja vodstvo, da plačuje tako nizke plače samo začetnikom.

te, ki jo namenoma prilagodi svojim plačilni zmoglosti in pričakovani škodi. — Določba 2. odstavka §-a 52. glede sorazmerne naknadne nastale škode je namreč popustnega značaja, to se pravi, odredba velja le tedaj, kadar si stranka ni pogodila kaj drugega, za njo bolj ugodnega. — Toda tudi te ugodnosti zakona pretežna večina zavarovancev ne pozna in se je ne posluži.

Končno je še omeniti pasivnost zavarovalnic. Njih negativno zdržanje ima zelo tehtne vzroke. Nimajo namreč niti najmanjšega interesa na spremenitvi sedanjega stanja zakona ali prakse. Saj jim bi odpadlo lepo število preveč prejetih premij, kateri zneski gredo letno v milijone. Pa tudi akviziterji nimajo dosti veselja do tega, da bi stranke dovoljno opozorili na njih pravice, ker bi na tak način odpadel lep del zaščuka.

Drugi zaslužijo namesto nas

Ze večkrat smo opozarjali na težko napako, da izvažamo v tujino samo surovine in polfabrikate, dočim izdelujejo iz našega blaga tujei dokončne izdelke, ki šele dajo pravi zaslužek. Tako je pri bakru, pri železni rudi, tako je pri boksitu in celi vrsti drugih predmetov. Sedaj se ta žalostna pesem ponavlja tudi v kačkavalju, ovčjem siru, ki ga izdelujejo v južni in vzhodni Srbiji. Kljub svoji dobri kakovosti je imel ta sir le slabo ceno, ker so ga v Levanti, na edinem tržišču, na katerega je prihajal v večjih količinah, izrinili Rusi, Romuni in Bolgari s svojimi že dumpinškimi cenami. Sedaj pa je začela kupovati pirotski kačkavalj v večjih količinah Nemčija. Samo v Pirotu je nakupila več desetnih vagonov sira, seveda proti klirinškemu plačilu. Posledica teh nakupov je bila, da se je cena mleku takoj dvignila za 20—25%, da se sedaj plačuje planinsko ovčje mleko po 1'80 do 2 Din, drugo pa po 1'40 do 1'70 Din.

Sedaj pa pride najlepše! V Nemčiji pri nas kupljeni kačkavalj predelujejo in ga spravljajo v posebne pločevinaste škatle, ki jih potem izvažajo v Italijo in druge države, ker pač mi še nismo tako pametni, da bi tudi sami opremili kačkavalj tako, kakor se spodobi. Seveda pa niti eni zadrugi ne pade v glavo, da bi ljudi naučili, kako se z večjim uspehom in dobičkom prodaja kačkavalj. Tako ima tujei glavni dobiček, mi pa smo veseli, da sploh prodamo svoje dobro blago in čeprav za še tako nizko ceno.

Sejmi in razstave

Razstava »Sodobne gospodinje«

VI. gospodinjstvo-gospodarska prirediteljske Zveze gospodinje na spomladanskem velesjemu bo pokazala izrazit obraz hotenja današnje slovenske gospodinje, ki hoče biti dobro poučena o vseh gospodarskih vprašanjih, ličočih se rodbine in vsakega posameznika. Ni gospodinjam vseeno, ako ne prestando trkajo brezposelni na njih vrata. Zato naj bi bila ta razstava tudi kazipot naši mladini, saj je le v skupni samopomoči rešitev toliko in toliko eksistenc. Gospodinje je tista, ki lahko najizdatneje podpira domačo obrt in industrijo. Z zahtevno do dobrih izdelkih se dviga veselje do natančnega vestnega dela. Ob dobro premišljeni opremi arh. Mesarja in ob režiji šef-režiserja prof. Šesta, bo razstava »Sodobna gospodinje« zopet oni most, ki naj veže konsumenta in producenta v harmoničnem izmenjavanju denarja in blaga. Gospodarski krogi z vedno večjim zanimanjem sledijo gibanju Zveze gospodinje.

Guverner Narodne banke o kontroli uvoza

Guverner Narodne banke dr. Radosavljević je bil te dni v Sarajevu, kjer je imel sejo s člani odbora Narodne banke v Sarajevu. Nato je sprejel novinarje, ki so mu stavili več vprašanj zlasti glede bodoče kontrole uvoza. Na njih vprašanja je odgovoril dr. Radosavljević naslednje:

»Kontrola uvoza se bo uvedla v prvi vrsti proti državam, s katerimi imamo pasivno trgovinsko bilanco. Ta pasivnost vpliva neugodno na našo valuto in zato moramo stremeti za tem, da dosežemo s temi državami uravnoteženo bilanco. Kontrola uvoza se ne bo izvajala proti državam, s katerimi imamo uveden klirinški plačilni promet, ker ta promet ne tangira naše valute v tej meri ko promet z državami svobodnega deviznega prometa. Kontrola uvoza se bo izvajala na ta način, da se bodo določili predmeti, ki se smejo uvažati samo proti posebnemu dovoljenju Narodne banke za nabavo potrebnih plačilnih sredstev.«

Na vprašanje, če bo kontrola uvoza imela za posledico tudi omejitve surovin, ki jih potrebuje industrija, je odgovoril guverner dr. Radosavljević:

»Ker nam gre za to, da se naša domača industrija čim bolj razvije, da bi zmanjšali uvoz izdelanih predmetov in s tem pripo-

gli k zboljšanju naše trgovinske bilance in plačilne, ne bo uvoz surovin, ki jih potrebuje naša industrija, niti najmanj omejen. Kontrola uvoza se bo izvajala v prvi vrsti nad uvozom gotovih izdelkov.«

Na vprašanje, če bo imela nova uvozna kontrola ugodne učinke na našo zunanjo trgovino, je odgovoril dr. Radosavljević:

»Pričakujemo, da bomo z izvajanjem uvozne kontrole povečali svoj izvoz v države, s katerimi smo imeli pasivno trgovinsko bilanco, ker smo mnenja, da bo prišlo do uravnoteženja bilance, do katere mora na vsak način priti, na višini našega uvoza. Države nam bodo morale povišati kontingente in dovoliti novih, ali pa bo neizogibno nazadoval njih izvoz v našo državo.«

Glede naših zamrznjenih terjatev v Italiji ter naših klirinških terjatev proti Nemčiji, je dejal dr. Radosavljević:

»Kar se tiče italijanskih terjatev, jih Narodna banka odkupuje od posameznih izvoznikov, odnosno jim daje predjeme, dokler se to vprašanje ne bo dokončno likvidiralo. Na ta način pomaga Narodna banka izvoznikom, da niso preveč udarjeni, ker bi po kronološkem redu predolgo ne prišli do svojih terjatev. Izplačila po kronološkem redu so namreč mogoča

le na podlagi zneskov, ki jih vplačajo naši uvozniki, a ti zneski so v zadnjem času zelo majhni.

Kar se tiče nemškega kliringa prevzema Narodna banka po trdno določenem tečaju vsa aviza in nakupe, kar se pa tiče čekov, jih morejo njih lastniki vsak dan vnovčiti na domačih borzah. Zato se more reči, da je to vprašanje rešeno v korist domačih izvoznikov.

Baš sedaj se vodijo pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe s Španijo. V naši delegaciji, ki vodi ta pogajanja, je tudi zastopnik Narodne banke. Pričakujemo, da se bodo ta pogajanja ugodno zaključila in da bo naša zunanja trgovina s Španijo mnogo večja, kakor je bila dosedaj.«

Končno je dal guverner dr. Radosavljević še neka pojasnila glede našega plačilnega prometa z Grčijo. Dejal je:

»Pogajanja, ki se bodo v kratkem začela z Grčijo, imajo ta cilj, da se postavi plačilni promet z Grčijo na takšno podlago, da bi se naš promet z Grčijo čim bolj povečal.«

Kdaj se bo začela izvajati kontrola uvoza in kateri predmeti bodo na seznamu, za katerega bo potrebno posebno dovoljenje Narodne banke, o tem ni dr. Radosavljević ničesar povedal.

Inž. I. Tornago, poobl. inženir:

Pereči nedostatki požarnega zavarovanja

Literatura to določbo zagovarja, češ da je potrebna kakor iz zavarovalno-gospodarskih, tako tudi iz kriminalno-političnih vidikov. — Menda pa niti eno niti drugo ni umestno. Zavarovalnica ima baziirati svoj zavarovalno-tehniški premijski proračun le na temelju pričakovane škode in ni morda oškodovana s tem, da se je ustanovila v pogodbi zavarovana vsota, ki jo pričakovana škoda sploh nikdar doseči ne more, kar pa bi moral zavarovatelj istotako vedeti, kakor zavarovaneec. Ni pravično, da je zavarovatelj še nagrajen s tem, da si sme obdržati na zmotni podlagi pogojeno previsoko premijo. Kar se pa tiče kriminalno-političnega vidika, je stvar kazenske zakonodaje, da prepreči protipravna dejanja, nikakor pa to ni naloga civilnega zakona, zlasti ne gospodarskega. V resnici ima naš kazenski zakonik tozadevne določbe, ki naj preprečijo in kaznujejo protipravnosti na zavarovalnem polju.

Poleg tega vendar ne gre, da je ena pogodbenih strank, namreč zavarovatelj upravičen domnevati, da ima zavarovaneec protipravne in kaznive namene, pravica, ki niti sodniku ne pristojna, nasprotno »innocentia praesumitur ante condemnationem« ali splošno razumljivo: smatra se nedolžnost, dokler se ni dokazalo kaj nasprotnega. — Pa tudi iz praktičnega vidika so kriminalno-politični oziri neumestni, saj zlonamerni zavarovaneec nima niti možnosti, izkoristiti namenoma previsoko pogojene zavarovane vsote. Saj se mora vendar v vsakem konkretnem zavarovalnem primeru še posebej ustanoviti višina škode, odnosno

škoda, ako je zavarovani interes (pogodbena vsota) manjši od celotne dejanske vrednosti (zavarovana vrednost). Saj vendar sam naziva to zavarovalno panogo »zavarovanje zoper škodo«, kar popolnoma odgovarja namenu zavarovalca in narodno-gospodarski zahtevi, ne označuje ga pa morda kot zavarovanje dejanske vrednosti. — Dejanska vrednost bi imela priti v poštev le pri cenitvi že nastale škode in praksa pokaže, da se vedno ugotavlja res šele ob priliki nastopa zavarovanega primera. — To je tudi pravilno in ustrezna načelu in namenu zavarovanja zoper škodo. Zakon sam pa povzroča in ustanavlja — po nepotrebnem — pojem »podzavarovanja« z vsemi svojimi zlimi posledicami.

Niso pa s tem izžerpani vsi primeri zakonskih določb, ki so neugodni za zavarovanece; teh je žal še precej, ali zašli bi predaleč, ako bi hoteli navesti vse.

Ni pa kriv le zakon, temveč so krivi tudi zavarovanci — interesi sami. V §-u 50 proži zakon zavarovancu možnost in pravico, da zniža vsak čas zavarovano vsoto, čim le-ta bistveno presega zavarovano vrednost. — Ta pravica znižanja pristojna pač samo za naprej in pri količkej budni pazljivosti bi se mogle stranke nadzavarovanja iznebiti popolnoma. Žal se stranke te možnosti ne poslužujejo, vsaj ne v zadostni meri, čemur se je zelo čuditi, ko vendar dandanes vsakdo, zlasti pa kmetski dobro ogleda vsak dinar, predno ga izda. Vzrok more biti zato tudi popolno neznanje zakona.

Pa tudi podzavarovanje s svojo nevesečno posledico sorazmerne naknadne škode se da preprečiti, ali vsaj omiliti, odn. omejiti na ono mero, ki si jo zavarovaneec sam stavlja z odmero zavarovane vsote

Politične vesti

Obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Beogradu je pričakovati, kakor poročajo poljski in madjarski tisk. Namen njegovega potovanja je izboljšanje odnosov med Poljsko, Madjarsko in Jugoslavijo.

Po madjarskih vesteh se bo tudi Poljska zavzemala za revizijo trianonske mirovne pogodbe in zahtevala, da dobita Madjarska in Poljska skupne meje, ker da je sicer zaradi rusko-češkoslovaške zveze Poljska v nevarnosti zaradi komunistične propagande. Izgovor je dober, tudi če ga pes...

Madjarska se pripravlja, da prekriši trianonsko mirovno pogodbo, kakor poročajo »Daily Telegraph«.

Francoske levičarske stranke so izdale skupen proglas na volitve, da pri ožjih volitvah strnjeno glasujejo za levičarske kandidate. S tem bo zmaga levičarske vlade zagotovljena. Kot bodoči mož se imenuje Daladier, ki se je že začel pogajati za sestavo levičarske vlade.

Britanski tisk pozdravlja zmago levičarjev pri francoskih parlamentarnih volitvah, ker upa, da se bo sedaj izpremenilo stališče francoske vlade glede izvajanja sankcij proti Italiji.

Bivši angleški zunanji minister Chamberlain, ki je v Budapešti konferiral samo z zastopniki madjarskega plemstva, se je vrnil v London ter podal ministru Edenju obširno ustno in pismeno poročilo o svojih razgovorih v Srednji Evropi. Chamberlain je prepričan, da je Avstrija življenja zmožna in priporoča obnovo habsburške monarhije. Tudi glede češkoslovaške misli Chamberlain, da se more vzdržati. Edina nevarnost izhaja le od Nemčije.

Potruje se vest, da namerava Mussolini po zavzetju Adis Abebe proglasiti italijanskega kralja Viktorja Emanuela III. za etiopskega cesarja. Novi Etiopiji bi bili priključeni tudi italijanski koloniji Eritreja in Somalija. Na ta način hočejo Italijani onemogočiti Zvezi narodov, da bi se mogla vmešavati v italijansko-etioipske odnose.

Italijani poročajo, da so samo še 70 km od Adis Abebe. Za guvernerja Adis Abebe bo imenovan grof Vinci, kakor hitro vkorakajo italijanske čete v etiopsko prestolnico. Etiopci pa izjavljajo, da tudi z zavzetjem Adis Abebe vojna še dolgo ne bo končana.

Na južnem bojišču poročajo Etiopci o novi zmagi. Pri Dagarburju so ustavili motorizirane oddelke Grazianove vojske ter v protinapadu prizadeli italijanski vojski težke izgube. Na severni fronti pa imajo Italijani lažje stališče, ker očividno reorganizacija etiopske vojske še ni dovršena.

Novo čete odpošiljajo Italijani v vzhodno Afriko. Pohod proti Adis Abebi in krvavi boj na južni fronti so pač italijanske čete v Afriki precej razredčili.

Kancelar Hitler je izdal uredbu, s katero se postavlja za gospodarskega diktatorja pruski ministrski predsednik Göring, kateremu pripade po tej uredbi vsa oblast glede deviznega gospodarstva in dodeljevanja surovin. S tem je dr. Schacht odžagan. Obenem pa je jasno povedano, da bodo za nemško gospodarstvo v bodoče odločilni samo voljaški oziri. Kako bo po tej operaciji vzdržala v tujini nemška marka, se bo v kratkem videlo.

Göring je bil po drugih vesteh imenovan za gospodarskega diktatorja zato, ker je bil dr. Schacht preslaboten, da bi se uprli zahtevam levičarskih narodno socialističnih krogov. Göring bo torej le v podporo Schachta.

Nasprotja v avstrijski vladi so se zopet poostri. Mnogo razburjenja je povzročila v Londonu vest o premikanju avstrijskih čet ob nemški meji ter okrepitevi nemških čet ob avstrijski meji kot odgovor na gibanje avstrijskih čet.

Angleški mornariški minister lord Monsell bo najbrže koncem maja odstopil, na njegovo mesto pa bo imenovan sir Samuel Hoare.

Britanska vlada je odklonila predlog nemške vlade, da bi bil imenovan za generalnega konzula Nemčije v Angliji dr. Otto Benne, šef narodno socialističnih nemških organizacij v Angliji.

30.000 Italijanov se bo smelo naseliti v Albaniji po zadnjem sporazumu med Italijansko in albansko vlado. Še par taksnih sporazumov pa bodo Albanci postali manjšina v lastni zemlji.

Nemiri v Palestini se še vedno nadaljujejo. Arabci so zlasti delavni na delih in napadajo manjše skupine Židov. Židovski kmetje morejo orati le pod policijsko zaščito. Znani židovski pesnik in pisatelj Salomon Asch je komaj ušel smrti.

Zahteve hotelirjev

Resolucija Jugoslovanske hotelirske zveze

V dneh od 24. do 25. aprila je bila v Zagrebu letna skupščina Jugoslovanske hotelirske zveze, katere so se med drugimi udeležili tudi delegati iz Ljubljane, Bleda, Rogaške Slatine, Maribora, Slovenjega Gradca, Sv. Lovrenca na Pohorju, Ormoža, banske uprave v Ljubljani, Zbornice za TOI v Ljubljani, skoraj vseh drugih zbornic v državi ter delegati iz vseh važnejših jugoslovanskih turističnih in kopaljskih mest. Na predkonferenci so se podrobno razpravljala vsa vprašanja, ki zadevajo našo turistiko in hotelski obrt, na kar je bila na glavni skupščini sprejeta naslednja resolucija:

Jugoslovanska hotelirska zveza zahteva:

1. Da se hotelirstvo in vse sorodne panoge, ki služijo turistični industriji, morajo organizirati v svojih posebnih in samostojnih obveznih združenjih v smislu obrtnega zakona, in sicer po banovinskih in pa po zborničnih področjih na podlagi svobodne izjave interesentov. To se zahteva, ker se je izkazalo, da so vse panoge gostinjskega obrta gospodarsko mnogo prevažne, da ne bi bile tudi samostojno zastopane.

2. Od kr. vlade se zahteva triletna zaščita hotelov in hotelirjev po individualnem sistemu ter da se preprečijo prodaje hotelskega inventarja za dolgove.

3. V okrilju Drž. hipotekarne banke naj se ustanovi kreditni zavod za pospeševanje hotelirstva in turizma. Ta zavod naj tudi intervenira v primeru poravnalnih postopanj prezadolženih hotelirjev.

4. Hotelom in hotelirjem naj se dovolijo olajšave zlasti glede davčnih in policijskih taks.

5. Z zakonom ali z uredbo naj se normirajo zakupni pogodbeni odnosi med hotelirji in dotičnimi lastniki poslopij, da bodo te pogodbe prilagodene krajevnim razmeram in cenam ter da bo s tem omogočeno, da se nudijo gostu vse ugodnosti proti primernim cenam. V sporih naj bi posredovale strokovne organizacije hotelirjev in hišnih posestnikov in njih sklepi naj bi bili veljavni za obe pogodbeni stranki.

6. Zahteva se, da se v srednjih in visokih šolah uvede pouk o turistiki kot obvezen predmet, v strokovnih gostinskih šolah pa kot poseben predmet, ki hotelirstvu ter da se v vseh turističnih krajih vzgaja prebivalstvo k pravi turistični kulturi.

7. Zahteva se, da se uredba o pospeševanju turizma dopolni v tem smislu, da morajo biti v vseh turističnih odborih in svetih tudi od Jugoslovanske hotelirske zveze imenovani zastopniki.

8. Jugoslovanska hotelirska zveza smatra, da je turizem tako važna panoga našega nacionalnega in

gospodarskega življenja in pri tem tako komplicirana, da ji je treba priznati pomen, ki ga ima. Ker je že z novo uredbo predpisan vrhovni turistični svet, je treba zato začeti z organizacijo zasebne inštanace za turizem, ki bi morala obsegati tudi vse sorodne panoge, kakor pomorstvo, zračni promet in propagando. Ta inštanca bi morala imeti svoj proračun, ki bi moral biti tako velik, da bi mogel uspešno služiti interesom, zaradi katerih je bil ustanovljen.

9. Kr. vlada se poziva, da ustanovi jugoslovanska turistična zastopstva v vseh važnejših centrih onih držav, ki gravitirajo proti južnovzhodni Evropi.

10. Opozarja se vsa narodna javnost, da ohranja in očuva v interesu neoviranega turističnega prometa v naši državi absoluten mir in red v vseh naših turističnih krajih ter se pri tem zlasti opozarja na nevarnost zaradi poslanice dalmatinskega in primorskega episkopata, s katero se domači narod poziva, da tudi nasilno intervenira v primeru nedostojnih kostumov v naših kopaljskih, ker je za takšne intervencije poklicana samo oblast, ne pa ulica.

Končno je glavna skupščina sklenila, da se odzame inž. V. Barčotu v Pragi naslov zastopnika Jugoslovanske hotelirske zveze za Češkoslovaško.

Naša telefonska mizerija

Celo uradni krogi označujejo sedanje razmere kot nevzdržne

Po nalogu poštnega ministrstva je bil načelnik telegrafsko-telefonskega oddelka v poštnem ministrstvu inž. Popović dalj časa v tujini, da prouči tamošnje telefonske razmere in predloži načrt, kako izboljšati pri nas telegrafsko-telegrafsko službo. Inž. Popović se je te dni vrnil iz tujine in je predložil poštnemu ministru obširen referat, na koncu katerega pravi:

»Nobenega dvoma ni, da smo pri nas še daleč od tega, da bi mogla naša država dvigniti telegrafsko-telefonsko službo na stopnjo, na kateri je v zapadnih državah. Vendar pa je treba odkrito priznati, da kapaciteta našega telegrafsko-telegrafskega prometa nikakor ne zadostuje niti za naše razmere. Tako n. pr. je splošna potreba po razvitem medkrajevnem telefonskem prometu, a naše telefonsko omrežje ne dovoljuje nobenega znatnejšega razširjenja. Niti važnih gospodarskih in kulturnih središč ni mogoče zvezati med seboj. Telefonske linije, ki jih imamo, so že preobremenjene. Poleg tega pa v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu ne morejo ljudje dobiti telefonov, ker so že vse tamošnje centrale čisto izkoriščene ali pa bodo v kratkem. Za naročnike nastaja tako naravnost nemogoče stanje.

Glavni vzrok vseh teh nedostat-

kov je v sedanjem načinu budžetiranja poštnega ministrstva. Poštno ministrstvo mora oddajati vse viške doseženih dohodkov državi blagajni, ne da bi si moglo ustvariti poseben fond za izpolnitev telefonskega omrežja in izboljšanje telegrafsko-telegrafske službe. Zaradi tega je stanje naše telegrafsko-telegrafske službe vsak dan slabše in potrebne bodo vedno večje investicije, da se to stanje popravi. Da pa je tudi takšno postopanje skrajno nerentabilno, je več kot jasno, kajti tem večji bodo dohodki poštnega ministrstva, čim več bo telefonskih naročnikov in čim bolj dobro bo funkcionirala poštno-telegrafska služba.

Če mora izreči takšne konstatacije načelnik poštnega ministrstva, kaj naj šele rečejo naši poslovni ljudje, ki morajo leta in leta čakati, da se proti visoki pristojbini sprejemajo kot telefonski naročniki in ki morajo pozneje v srečni posesti telefonskega aparata prenašati vse mizerije naše pomanjkljive telefonske službe. Zlasti v času največjega obteženja telefonske centrale, ko je telefon ljudem ravno najbolj potreben, je skoraj vsako telefoniranje nemogoče. Samo čudimo se, da se slovenski listi tako silno redko spomnijo, da bi opozorili na to našo neverjetno telefonsko mizerijo.

Izpremembe in dopolnitve taksnega pravilnika

Finančni minister je na podlagi § 26. finančnega zakona predpisal naslednje izpremembe in dopolnitve taksnega in pristojbinskega pravilnika. Med drugim se določajo te izpremembe:

Čl. 15 zakona o taksah se razširi na vse države, kar zadeva zlasti Črno goro in Srbijo.

V pozivu, v katerem se poziva vlagatelj, da v roku 30 dni svojo prošnjo in vse priloge predpisno kolkuje, se mora izrečno navesti, da se prošnja sploh ne bo upoštevala, dokler ne bo plačana

taksa. Za ta poziv pa se ne plača nikakršna taksa.

Če so izvensodne vloge in njih priloge brez kolka ali nezadostno kolkovane po krivdi državnih ali samoupravnih organov, se zahteva doplačilo samo redne takse, krivi državni ali samoupravni organ pa se kaznuje z globo od 30 do 500 Din, razen v onih primerih, ko je z zasebnim interesom zvezan tudi kateri državni. Če se na takšno vlogo in njene priloge v izvensodnem postopku prilepil kolek, ki ni več v veljavi ali če se uporabi takšni obrazec, ki je že

vzet iz prometa, se smatra, da taksa sploh ni bila plačana.

Da bi se vedelo, kdo je odgovoren za sprejem neposredno izročeni ali poslani prošnji o odnosno vlog, ki so nezadostno ali pa sploh niso kolkovane, se mora določiti v vsakem uradu poseben uradnik, ki sprejema vse te vloge in prošnje.

Če se neka prošnja ali vloga pošlje z nezadostno takso ali sploh brez takse neki samoupravni oblasti, na primer občini, niso organi samoupravne oblasti nič odgovorni zaradi pomanjkljivega kolkovanja vloge.

Tudi glede računov, not, poročil in podobno so izvršene nekatere izpremembe. Za račune, note in podobno za zneske nad 50 Din, se plača taksa samo takrat, kadar se ti računi, note itd. v resnici izdajo, bodisi po svobodni volji strank, bodisi, da se morajo izdati na podlagi nekega zakonskega predpisa.

List papirja, ki se uporablja za račune, ne sme biti večji od 1750 kvadratnih centimetrov. Taksa za izdane račune se plačuje v kolkih, ki se nalepijo na prvi strani vsakega lista, takoj pri začetku računa ter se istočasno uničijo od izdajatelja računa. Kolki se uničujejo na ta način, da se prva postavka računa napiše čez kolek, a da se začenja račun še na čistem papirju ter nadaljuje čez kolek. Kolki se smejo uničevati tudi na ta način, da se udari na nje pečet izdajatelja.

Računi, izdani v tujini in vneseni v kraljevino se morajo, da so veljavni, kolkovati v teku 30 dni po njih uvozu v državo v smislu določil tar. post. 34. taksnega zakona. Na vsak način pa prej, preden bi se morebiti uradno uporabili. Kolki se na teh računih uničijo na isti način, kakor kolki na računih, ki so izdani v državi.

Tudi na kreditnih knjižicah trgovcev se uničujejo kolki na isti način. Te knjižice se smejo uporabljati samo med trgovci, odnosno obrtniki in njihovimi neposrednimi potrošniki (konzumenti), ki nabavljajo te predmete zaradi svoje neposredne potrošnje, nikakor pa ne v prometu med trgovci, odnosno obrtniki, ki te predmete prodajajo naprej.

Dobave - licitacije

Kralj. banska uprava v Ljubljani razpisuje za oddajo profesionalistiških del pri gradnji III. dr. realne gimnazije v Ljubljani I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 16. maja ob 11. dop. Pojasnila in ponudbeni pripomočki med uradnimi urami v sobi št. 13 v teh. oddelku kralj. banske uprave. Gre za plesarska, slikarska, steklarska, pečarska, parketarska, ključavničarska, tapetniška, dela luksfer osteklitve, električno instalacijo, elektrostrojno opremo, svetilke in žarnice, signalne ure in telefone, strelovodno napeljavno in plinsko instalacijo.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje drugo javno zmanjševalno ofertno licitacijo v skrajšanem roku za ključavničarska dela, dobavo in polaganje linoleja, dobavo in polaganje parketnih desic in slikarska dela v novi bežigradski šoli. Ponudbe je vložiti do 7. maja do 9. ure v gradbenem uradu, kjer se dobe tudi kompletni razpisni pripomočki.

Ravnateljstvo ljubljanskega mestnega vodovoda razpisuje dobavo 6000 m Mannesmannovih cevi in različnih litoželeznih fasonskih kosov. Seznan in dobavni pogoji v pisarni ravnateljstva mestnega vodovoda ljubljanskega na Krekovem trgu 10/II.

Uprava I. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 8. maja ponudbe o dobavi gumenih cevi; do 11. maja za dobavo 1000 kg kolofonije in do 20. maja za dobavo žebeljev in vijakov.

Komanda mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemunu sprejema do 5. maja ponudbe za dobavo težjega in lažjega mornarskega sukna in polvolnene tkanine; do 8. maja o dobavi 20.000 parov bombažnih nogavic; do 15. maja o dobavi boraksa, laka, formalina, amoniaka itd. in do 25. maja o dobavi vrvi.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 7. maja ponudbe za dobavo 3 termometrov, tesnil iz klingerita, 3 krogličnih ležajev, štajerskih škipcev in drugo, rešet iz železne pločevine, pločevinastih umivalnikov in posod za vodo; do 14. maja o dobavi 300 m³ drobnega peska in 1 manometra.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 8. maja ponudbe za dobavo 1500 kg strojnega olja.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 13. maja ponudbe za dobavo 3 električnih ventilatorjev.

Komanda pom. arzenala v Tivtu sprejema do 17. maja ponudbe za dobavo večje množine železnih vijakov, jeklene pocinkane vrvi, oksida in arzenika v prahu, linoleja in lepila za linolej, svinčenega minija, gorske krede, lanenega olja itd. ter 4 gibljivih osov; do 18. maja pa o dobavi surovega bombaža, konopnine, bombažnih vrvi, železne pločevine, katranirane vrvi, borovih in jelovih desk, hrastovih parketov, kokosovih pregrinjal in brisač ter ovčje volne.

LICITACIJE

Dne 9. maja bo v Intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za oddajo dobave 400 m drv za potrebe garnizije v Bohinjski Beli.

Dne 2. maja bo ustna dražba za prodajo konjskega gnoja v vojašnici Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani, Tyrševa cesta 64.

Dne 11. maja bo ustna licitacija za prodajo starih oken, vrat in železnih pločevinastih štedilnikov na lesnem skladišču II. sekcije za vzdrževanje proge Ljubljana glavni kolodvor.

Pri Upravi Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu bo dne 4. maja ofertna licitacija za dobavo raznega jekla in frezalnih strojev; dne 5. maja za dobavo 7450 kg štauerjeve masti, raznega usnja; dne 7. maja za dobavo razne žice in žebeljev ter večje množine bakrene žice; dne 8. maja za dobavo 500 m² sukna iz ovčje volne in lepila; dne 9. maja 2800 kg blanka, železne pločevine, cina in bakra v šipkah, raznega strojnega olja, natrijevega in kalijevega mila, boraksa, repičnega olja, krede in stearinskih sveč; dne 11. maja za dobavo jekla raznih dimenzij, hrastovih gred, trupcev, jesenovih palic in drenovih držajev itd., večje množine čiste konoplje; dne 12. maja za dobavo rezervnih delov za magnet »MEA«, raznih vijakov, 1500 kg livarskega koksa, konstrukcijskega jekla, železne in medeniaste pločevine ter medi; dne 13. maja za dobavo konstrukcijskega jekla in večje množine orodnega jekla; 14. maja tel. kabla in izolirnega materiala; 18. maja za dobavo orodnega jekla; 19. maja za dobavo 1500 kg mineralnega črja in 1500 kg cerezina; 20. maja pa za dobavo specialnih frezalic.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Društvo absolventov drž. trgovskih šol
 podobor v Celju
 ima 14. redni letni občni zbor v nedeljo, dne 3. maja ob 9. uri dopoldne v hotelu »Evropa«.
 Dnevni red zborovanja:
 1. Otvoritev.
 2. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
 3. Poročila funkcionarjev.
 4. Poročilo nadzornega odbora.
 5. Poročilo delegata centrale.
 6. Volitev novega odbora.
 7. Slučajnosti.
 Ako se ob določeni uri ne sestane za sklepčnost potrebno število članstva, bo čez pol ure drug občni

PUCH novi lahki kromirani modeli in drugi cenejši Puchovi izdelki na ugodna mesečna odplačila

IGN. VOK

LJUBLJANA - TAVČARJEVA 7
Podružnice: Kranj, Novo mesto, Celje - Miklošičeva 2

zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi članstva.
 Opozarjamo vse člane in tudi nečlane-absolvente na občni zbor.

me, kajti francoska trgovinska politika do Češkoslovaške (in do Jugoslavije, op. ured.) nikakor ne more vzbuditi med Čehoslovaki (in Jugoslavi, op. ured.) navdušenih pristašev. Tudi drugi prijatelji Francije niso dobili od nje nobenih daril, temveč so se nasprotno delali celo poskusi, kako bi se finančno čim bolj izkoriščali (Bor, Batignolles), kar je končno pripravilo Poljsko do tega, da se je obrnila od Francije...

pa egiptski kralj. Ta neodvisnost pa je bila le bolj na papirju in iz tega so nastale vse notranje politične težave, ki jih je moral v zadnjih letih premagovati egiptski kralj. Po sporazumu z angleško vlado leta 1929, ki ji je takrat načeloval Macdonald, je dobil Egipt večjo samostojnost ter so bile odpoklicane angleške posadke in odpravljena konzularna sodišča. Toda tudi ta neodvisnost je bila bolj navidezna in zato so se notranji nemiri celo povečali. Kralj je zato prevzel diktatorsko oblast, a je lani zopet obnovil ustavo.

Francija in njeni zavezniki

Pred kratkim smo v posebnem članku naglasili, da se mora ohladiti vse naše prijateljstvo do Francije, če moramo vedno znova konstatirati, kako Francija vse drugače pospešuje uvoz avstrijskega lesa ko pa našega. Avstrijski les uživa vse ugodnosti, naš pa nobenih, pa čeprav smo mi res zvesti zavezniki Francije, Avstrija pa je v čisto drugem taboru.
 O priliki francoskih parlamentarnih volitev pa je objavil tudi »Prager Tagblatt« uvodnik, v katerem razpravlja o odnosih Francije do njenih zaveznikov in enako odločno poudarja, kako ima Francija malo smisla za potrebe svojih zaveznikov. Med drugim piše »Prager Tagblatt«:
 »Nedeljske parlamentarne volitve naj odločijo tudi o francoski zunanji politiki. Zaenkrat je gotovo samo to, da hočejo vse francoske stranke mir. Vse stranke so si tudi v tem edine, da je treba sedanja zaveznikstva ohraniti, da pa ta ne smejo Francije nič veljati. Čudno je, a mora biti globoko v francoskem značaju, da je tako veliko francoskih zaveznikov razočaranih zaradi francoske egoistične finančne in carinske politike. Na noben način ni mogoče previdnih gospodov ob Seini pripra-

viti do tega, da bi zaveznikom pomagali s ceneni posojili ali pa carinskimi ugodnostmi. Francija je ljubosumna prijateljica svojih prijateljev, ki strogo pazi na to, da jo ljubijo njeni prijatelji zaradi nje same.

V resnici ljubi tudi Češkoslovaška (in tudi Jugoslavija op. ured.) Francijo le zaradi nje sa-

Povpraševanje po našem blagu v tujini

- Les in lesni izdelki:
 387 — Tanger (Maroko): ponuja se zastopnik za vse vrste lesa.
 388 — Wells (Avstrija): les za izdelovanje sodov.
 389 — Le Caire: hrastovi sodi za vino in kis (2000 do 5000 sodov).
 390 — Carigrad: prima hrastovi parketi, količina 850 m² (20 ali 23 mm debeline, 5 do 6 cm širine in 30 do 40 cm dolžine).
 Deželni pridelki:
 391 — Dunaj: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline.
 392 — New York: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline in za papriko.
 393 — Dunaj: zmleta bela in črna čebula, zelena in sulha povrtnina.
 394 — Marseille: ponuja se zastopnik za konopljo.
 395 — Hamburg: konoplja, kva-

- litetni standardni lan, svetle barve, deloma tudi temne.
 396 — Dunaj: ponuja se zastopnik za papriko.
 Proizvodi sadjarstva:
 397 — New York: ponuja se zastopnik za orehe.
 Proizvodi živinoreje, perutinarstva in ribarstva:
 398 — Salzburg: perutnina.
 399 — Dunaj: odpadki gornjega usnja.
 400 — Leipzig: ovčja volna in ovčje kože.
 401 — Marseille: svinjsko nasoljeno meso, slanina ter prsa brez kosti.
 402 — Asheville (U. S. A.): polpredelane ovčje kože (gepickelte Schaffelle).
 403 — New York: sir v škatlah raznih vrst (a la Gruyere itd.).
 Rudarski proizvodi:
 404 — Tanger: salonit.
 405 — Stuttgart: antimonova in kromova ruda.

Začasno kraljevsko oblast bo prevzel do polnoletnosti prestolonaslednika posebni regentski svet, kateremu bo načeloval kraljevi stric Muhamed Ali. Prestolonaslednik Faruk je bil rojen 1. 1920. v Egiptu kot prvorojenec iz drugega zakona kralja Fuada. Vzgojen je v čisto angleškem duhu in je bil dosedaj gojenec angleške vojaške akademije. Iz Londona je sedaj odpotoval v Egipt.

Na Dunaj je prispela mlajša sestra nadvojvode Otona Adelaida. Njen prihod je v zvezi s povečano agitacijo za obnovo habsburške monarhije.
 Civilna lista kralja Edvarda VIII. je določena na 410.000 funtov, za 50.000 funtov manj, kakor je znašala 1. 1910. Če bi se poročil, bi dobila kraljica 40.000 funtov na leto, okoli 10.000.000 Din, če bi postala vdova pa 70.000 funtov letno. Vsi ostali člani kraljeve liste dobe skupno le 194.000 funtov.

Sef estonskega generalnega štaba je prišel v spremstvu več višjih oficirjev v Moskvo, kjer se je sestel z zastopniki sovjetskega generalnega štaba.

Bolgarska vlada je sklenila, da proglašil prvi majnik kot delavski praznik.

Bela Kun demantira iz Moskve vse vesti, da bi bil v Španiji in dal novinarjem one izjave, ki so jih objavili francoski listi.

Združenje bivših nemških borcev, tako imenovani Kieffhäuserbund, je darovalo Hitlerju 12 vojnih letal. Hitler je odredil, da tvorijo ta letala posebno eskadriljo, ki se bo imenovala po Hindenburgu.

Nemška vlada je prepovedala vsako prodajanje zelenja na dan 1. maja brez posebnega uradnega dovoljenja, ker hoče s tem preprečiti, da bi se preveč uničevalo drevje.

Stavka v francoskih premogovnikih je bila zbog sporazuma med lastniki premogovnikov in delavci preprečena.

V Združenih državah Sev. Amerike nameravajo zgraditi nov zrakoplov, ki bi opravljal redno potniško službo med Ameriko in Evropo. Novi zrakoplov naj bi bil večji od »Hindenburga«, ki je danes največji zrakoplov na svetu.

Znani ameriški milijonar Rockefeller je znova daroval 3 milijone dolarjev za proučevanje raka.
 Po zadnjem ljudskem štetju ima Tokio 6,4, vsa stara Japonska pa 69,4 milijona prebivalcev.

Londoni Zidi zahtevajo, da se ustanovi v Palestini posebna židovska vojska. London je k sreči od Palestine zelo daleč, da ta zahteva nikakor ni nevarna.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snajti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
 Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.
 Telefon št. 22-72.

»Službeni list«
 kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. aprila objavlja: Finančni zakon za leto 1936/37.
 — Naredbo o izpremembi naredbe o izpremembi lovopusta in o zaščiti redke divjačine — Razglas o ustanovitvi samostojne rimskokatoliške župnije v Litiji. — Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin.

Tržna poročila
Ljubljanski trg
 Na trgu so se pojavile že prve črešnje, ki so prispele iz Mostarja ter okolice in ki se prodajajo po 24 do 28 Din za kg. Kupčija zato z njimi tudi ni posebno živahna. — Zelenjadni trg je bil na zadnjem tržnem dnevu bogato založen. Prodajajo se že prve kumare in zgodnji krompir. Kumare so po 20 Din, novi krompir pa po 10 Din. Mnogo je na trgu istrskega graha, ki je po 9 Din ter dalmatinskega, ki je za en dinar cenejši. Tudi drugega blaga je bilo na trgu dosti. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene.

Zagrebski tedenski sejem
 Dogon in kupčija na zadnjem tedenskem sejmu sta bila slaba, ker je bil dan preje veliki Markov letni sejem. Zelo mnogo pa je bilo na trgu pujskov, po katerih so zlasti povpraševali tuji trgovci. Pujski so se zato podražili za 10 Din za žival.
 Dogon in prodaja živine: 5 bikov, 76 krav, 22 junic, 24 volov, 20 junccev, 54 telet, 48 konj in žrebet, 44 prešičev in 202 prešičkov.
 Cene (za kg žive teže): biki —, krave za klobase po Din 2—2'25, junice za klanje po 2'75, voli II. vrste po 3'50, bosanski po 2'15, živa teleta po 5'75—6'25, zaklana teleta po 7'50—8'50, debeli prešiči po 6'50—7, zaklani po 9'50, prešički do 1 leta po 8'50, pujski po 60—110 Din za žival.

Radio Ljubljana
 Petek, dne 1. maja. 11:00: Šolska ura: Mladina se klanja Mariji — 12:00: Operne predigre (plošče) — 12:45: Vremenska napoved, poročila — 13:00: Cas, obvestila — 13:15: Citre, mandoline, balalajke (na ploščah) — 14:00: Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18:00: Zenska ura — 18:20: Ronny-jazz igra (plošče) — 18:40: Delavska ura: Naloga slovenskega delavstva (Groselj Jože) — 19:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19:30: Nacionalna ura — 19:50: Šmarnice (prenos iz cerkve sv. Cirila in Metoda) — 20:30: Maju v pozdrav — 22:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22:15: Vesela ura (Radijski orkester).
 Sobota, dne 2. maja. 12:00: Plošče — 12:45: Vremenska napoved, poročila — 13:00: Cas, obvestila — 13:15: Plošče — 14:00: Vremensko poročilo — 18:00: Radijski orkester — 18:40: Pogovori s poslušalci — 19:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19:30: Nacionalna ura — 20:00: Poglejmo na Dolenjsko stran — po Mirenski dolini od Trebnjega do Sevnice. Napisal: Marjan Tratar — 22:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22:15: Radijski jazz.
 Nedelja, dne 3. maja. 8:00: Telo vadba — 8:30: Cas, poročila — 8:45: Vesela glasba (Radijski orkester) — 9:40: Verski govor (prior Učak) — 10:00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11:00: Prenos mladinskega koncerta Glasbene Matice (iz Filharmonije) — 12:45: Cas, obvestila — 13:00: Plošče — 16:00: Kmetijska ura: širša organizacija mlekarstva v Sloveniji (ing. Šabec) — 16:20: Nastop fanfantskega okteta s Slov. Javornika, vmes instrumentalni duet — 17:00: O zenskih poklicih (ga. prof. Vodnikova) — 17:15: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega — 19:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Prenos Šmarnic iz cerkve sv. Cirila in Metoda — 20:30: Akademija II. drž. realne gimnazije — vodi prof. V. Schweiger — 21:30: Opera glasba (Radijski orkester) — 22:00: Cas, vrem. napoved, poročila — 22:15: Operetna glasb. (Radijski orkester).
 Ponedeljek, dne 4. maja. 12:00: Zborovske pesmi (plošče) — 12:45: Vremenska napoved, poročila — 13:00: Cas, obvestila — 13:15: Valček za valčkom (Rad. orkester) — 14:00: Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18:00: Zdravniška ura: O sončenju — 18:20: Dvofak: Slovanski plesi (plošče) — 18:40: O I. mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo v Pragi (g. prof. Repovš) — 19:00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19:30: Nac. ura — 20:00: Koncert Brandlovskega tria — 21:00: Pesmi o Vesni, poje Drago Zagar — 22:00: Cas, vrem. napoved, poročila — 22:15: Lahka glasba (Rad. orkester).

Zahtevajte povsod zdravstveni liker

FLORIAN

izdelek veležganjarne in rastlinske destilacije

Fr. Zaletel
 ŠT. VID - VIŽMARJE

ROBERT GOLI

SPECIJALNA ZALOGA PLATNA, BELEGA IN PRALNEGA BLAGA

LJUBLJANA SELENBURGOVA UL. 3

Doma in po svetu
 Ker je bivši rektor beograjske univerze odstopil, je bil izvoljen za novega rektorja dosedanji prorektor dr. Jovanović.
 Dirigent zagrebske opere Matačić je povabljen, da dirigira več koncertov v Moskvi in Leningradu.
 Miša Trifunović je prišel v Zagreb, kjer ostane dva dni. Pogajal se bo z voditelji združene izvenparlamentarne opozicije. Med srbskimi in hrvaškimi opozicionalci pa se še ni našla baza za skupen delovni program.
 »Jugoslovenski Lloyd« je ponatisnil naš članek o napovedani mobilizaciji naših denarnih zavodov ter podčrtuje, da novega razočaranja gospodarski krogi ne bi mogli prenesti.
 Na letni skupščini železarne v Zenici je bila izvoljena nova uprava. Tako niti v upravi niti v nadzorstvu ni niti enega Slovenca, pa čeprav je država glavni delničar družbe.
 Gradbena delavnost v Zagrebu bo letos znatno večja kakor pa je bila lanske leto.
 Sarajevski podjetniki bodo gradbenim delavcem zvišali mezde.
 Pet gimnazijcev v Somboru je pobegnilo od doma, da vstopijo v etiopsko vojsko kot dobrovoljci.
 Razpisan je natečaj za sprejem 300 gojencev v nižjo šolo vojne akademije.
 Čehoslovaki v Zagrebu zgrade svoj dom, ki bo veljal okoli 2 milijona dinarjev.
 Egiptski kralj Ahmed Fuad I., prvi ustavni vladar Egipta, je umrl. Kralj Fuad je bil rojen 1. 1868. kot sin kediva Izmaela paše. Vojaške znanosti je študiral v Italiji, vstopil nato v turško službo in bil imenovan za turškega vojaškega atašeya na Dunaju. Po smrti strica kediva Huseina je postal 1. 1917. egiptski sultan, 1. 1922., ko so proglasili Angleži neodvisnost Egipta,

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih

IVAN GENUSSI
 LJUBLJANA Gregorčičeva ulica št. 17c

Kleparska delavnica **ANTON FUCHS**
 Telefon št. 38-12 Gosposvetska 16, »Pri levu«
 je za kleparska dela še vedno najcenejša in najsolidnejša